Ўзбекистон - келажаги буюк давлат

Халқ сўзи

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг газетаси

9 ИЮНЬ, ПАЙШАНБА, № 113 (861).
Сотувда эркин нархда. 1994 ЙИЛ

ТОШКЕНТ ХАЛҚАРО ХОТИН-ҚИЗЛАР КОНФЕРЕНЦИЯСИ ИШТИРОКЧИЛАРИГА

Мустақил Ўзбекистон пойтахти — Тошкентда ўтаётган Халқаро хотин-қизлар конференцияси иштирокчилари, муҳтарама аёллар, хонимлар!

Дунёнинг турли мамлакатларидан келган Сиз, азиз меҳмонларимизни самимий муборакбод этаман ва анжуман ишига муваффақиятлар тилайман.

Жаҳонда тинчлик ва осойишталикнинг барқарор бўлишида, инсонларнинг ҳамжиҳатлигини, жамиятнинг маънавий асосларини тобора мустаҳкамлашда, ёш авлодни камол топтиришда, ҳаётимизни янада юксакроқ поғоналарга кўтаришда Сизларнинг — халқаро аёллар ҳаракати фаолларининг фидойилиги беқиёсдир.

Шу боис соғлом авлод тарбиясини, аёллар ва болалар, оила ижтимоий муҳофазасини ўз сиёсатининг энг устивор йўналиши этиб белгилаган суверен давлат — Ўзбекистонимизда бундай халқаро анжуманнинг ўтиши биз учун ғоят аҳамиятли воқеадир.

Конференциянгиз иши унумли ва самарали бўлишига ишончим комил.

Сизларга, аввало, оналар учун энг азиз ният бўлган тинчлик ва осойишталик, соғлик-саломатлик, фарзанд ва оила, жамият фаровонлиги, гўзаллик ва бахт тилайман!

Ўзбекистон Республикаси Президенти **И. КАРИМОВ.**

Хамкорлик робиталари

Марказий Осиё шифокорлари анжумани

Тошкентда Марказий Осиё пульмонологлари ва аллергологларининг биринчи конгресси бўлди. Унда минтақа тиббиёт олимларидан ташқари Россия Федерацияси, шунингдек бошқа мамлакатлар мутахассислари ҳам иштирок этаётгани анжуманда муҳокама қилинаётган муаммоларнинг долзарблигидан далолат беради. Конгрессга нафас йўли касалликларига қарши юқори сифатли дори-дармонлар ишлаб чиқарадиган «Берингер ингельхайм» (Австрия) ва «Эрих егер» (Германия) сингари жаҳонга машҳур фирмаларнинг вакиллари ҳам келган.

Тиббиёт ходимларининг бу анжумани жуда катта аҳамият касб этади: у соғлиқни сақлашнинг биргаликда куч-ғайрат сарфлаш зарурлиги яққол сезилиб турган соҳасида Ўзбекистоннинг бошқа давлатлар билан алоқалари кучайиб бораётганидан далолат беради, — деди республика соғлиқни сақлаш вазири Шавкат Каримов.

— Тобора куп тарқалаётган нафас йўллари ва ўпка касалликлари, афсуски, минтақамизда ҳам кўп учрайди.

Хусусан, «Эрих егер» фирмаси билан алоқа ўрнатилгани туфайли Тошкентдаги фтизиатрия ва пульмонология илмий тадқиқот институтида нафас қисиш касаллигини дори-дармонларсиз даволаш усули жорий этилди. Институт шифохонаси Германиядан келтирилган энг янги тиббий асбоблар билан жиҳозланган.

Венадаги «Берингер ингельхайм» фирмасининг дори-дармонлари Ўзбекистоннинг кўпгина шифохоналарида қўлланилмоқда. Фирма ўпка касалликларини даволашда ишлатиладиган дори-дармонлар ишлаб чиқарадиган жаҳондаги йирик корхоналардан бири бўлиб, ҳозирги вақтда Марказий Осиёдаги барча мустақил давлатлар, шу жумладан Ўзбекистон билан ҳам, ҳамкорлик қилмоқда. Яқинда Тошкентда фирманинг ваколатхонаси очилди. Унинг мақсади шифохоналарни дори-дармонлар билан таъминлашдаги қийинчиликларни бартараф этишда республика соғлиқни сақлаш тизимига ёрдам беришдан иборат. Фирма инсонпарварлик ёрдами сифатида Ўзбекистонга қиймати 300 минг немис маркасини ташкил этадиган дори-дармонни ҳадя этди.

Конгресс доирасида нафас олиш аъзолари касалликлари ташҳиси ва муолажаси муаммоларига бағишланган семинар, давра суҳбати ўтказилади, Марказий Осиё республикалари нафас йўллари — ўпка хасталиклари мутахассислари уюшмасининг таъсис конференцияси бўлади.

(ЎзА мухбири).

Чортоқ пахта тозалаш заводи қошидаги тикувчилик фабрикаси чеварлари тикаётган маҳсулотлар — болалар ва катталарнинг яктаги, кўйлаклари нафақат водий вилоятлари, балки Ўзбекистон, Марказий Осиё, ҳатто араб мамлакатларигача жўнатилмоқда. Қадимий услубда чиройли бичиқлар билан юксак дид ила тикилаётган бу кўйлаклар ниҳоятда бежиримлиги билан ажралиб туради. Чеварлар шу йилнинг биринчи чорагида 81 миллион сўмликдан зиёд маҳсулот ишлаб чиқаришди.

СУРАТДА: илғор тикувчи Зулфия Қирғизова.

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛ олган сурат.

ҚЎШИЛМАСЛИК ҲАРАКАТИ: МУАММОЛАР ВА РЕЖАЛАР

Шу йил 28 майдан 4 июнгача Миср Араб Республикасининг пойтахти Қоҳира шаҳрида қўшилмаслик ҳаракатига аъзо бўлган мамлакатлар ташқи ишлар вазирларининг XI конференцияси бўлди.

Бу халқаро анжуман ишида Осиё, Европа, Африка ва Лотин Америкасидаги 108 давлат вакиллари иштирок этди. Ўзбекистон делегацияси бундай кенгашда иккинчи марта қатнашди. Озарбайжон ва Италия делегациялари анжуманда меҳмон сифатида иштирок этди. Конференция қатнашчилари Жанубий Африка Республикасини қўшилмаслик ҳаракати аъзолигига қабул қилдилар.

Анжуманда қўшилмаслиқ ҳаракатининг аҳамияти, қўшилмаслик ҳаракати ва БМТни қайта қуриш, қуролсизланиш ва халқаро хавфсизлик, инсон ҳуқуқлари, қўшилмаслик ҳаракати ва маҳаллий можароларни бартараф этиш каби масалалар юзасидан мунозаралар бўлди.

Анжуман қатнашчилари иқтисодий ҳамкорлик соҳасида янги тартибни вужудга келтириш зарур деган фикрни айтдилар. Бундай тартиб учинчи дунё мамлакатлари иқтисодий тараққиёти жараёнини тезлаштиришга кўмаклашмоғи лозим. Муҳокама қилинган бошқа масалалар юзасидан ҳам аниқ тавсиялар ишлаб чиқилди.

Қўшилмаслиқ ҳаракатининг олий даражадаги навбатдаги кенгашини қачон ва қаерда ўтказиш ҳақида ҳам келишиб олинди. У 1995 йил сентябрь ойида Колумбия пойтахти Богота шаҳрида бўлади.

(ЎзА).

Қисқа сатрларда

МАЗАЛИ МАҲСУЛОТЛАР— БОЛАЛАРГА

«Ёш куч» ҳиссадорлик жамияти, мана, бир йилдирки, Жиззах шаҳридаги мактаб ошхоналарини, институт ва техникумлар талабаларини, болалар боғчаларини ширин-шакар нон ва қандолат маҳсулотлари билан таъминлаб келмоқда. 71 кишидан иборат ҳиссадорлар кунига 40 миллион сўм-купонлик мазали маҳсулотлар чиқариб эл олқишини оляптилар.

Бугунги кунда корхона жамоаси шаҳарнинг бир неча мавзеларида ўзларининг фирма дўконларини ҳам очишди.

Ф. БОБОДЎСТОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ИШЛАР ЮРИШИБ КЕТДИ

Жиззах трикотаж фабрикасида ўтган тўрт ойда ишлар тиғиз бўлди. Бунинг ўзига хос сабаби бор: хомашё йўқлигидан цех ва бригадаларда ойлаб иш тўхтаб қолган пайтлар бўлганди.

Мана, ниҳоят бу муаммо ҳал этилиб ишлар юришиб кетди. Қўшни Қирғизистоннинг Тўқмақ шаҳридан 40 тоннадан зиёд биринчи навли жун калава олинди. Бундан ташқари Украинанинг Черновци шаҳридан, Белорусдан 140 та тўқув ва тикув машиналари келтирилиб ўрнатилди. Ҳаракатда баракат, деб шунга айтадилар. Қисқа даврда салкам 9 миллиард сўмлик катталар ва болалар устки кийимлари буюртмачиларга етказиб берилди.

БИР ОЙДА 1,5 МИЛЛИОН ПАЙПОҚ

Жиззах пайпоқ тўқув корхонаси бугунги кунга келиб ана шундай ишлаб чиқариш қувватига чиқиб олди. Бу осон бўлмади. Пахта-қоғоз хомашёси Қўқондаги «Учкўприк» фабрикасидан олиняпти, эластик хомашёси узоқ Саратов шаҳридан келтириляпти. Эркак ва аёллар пайпоқлари, болалар колготкасининг тўқсон фоизи, асосан, ички бозорда тақсимланяпти. Қолган қисми мол айрибошлаш йўли билан таъминотчиларга жўнатилмоқда.

Ҳ. НАБИРАЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ШАҲРИСАБЗНИНГ НЕЪМАТИ КЎП

ҚАШҚАДАРЁ вилоят матлубот жамиятлари уюшмаси томонидан Шаҳрисабз шаҳрида тикланган қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини қайта ишлашга ихтисослашган деҳқончилик саноати мажмуида кунига икки тонна миқдорида маҳсулот тайёрлашга мўлжалланган конфет цехи ишга туширилди. Яна лимонад, минерал сув, консерва ишлаб чиқариш цехлари барпо этилаяпти, чехиялик ҳамкорлар билан биргаликда пиво ишлаб чиқариш ҳам йўлга қўйилади. Шуниси ажабланарлики, пиво қуйиладиган шиша идишларни ҳам шу ернинг ўзида тайёрлаш мўлжалланмоқда.

Г. ПЎЛАТОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ЎЗБЕКИСТОН: ИСТИҚЛОЛ ОДИМЛАРИ

"Халқ сўзи" ва ЎзА мухбирлари хабар қиладилар

ЯНГИЛИКЛАР * ФАКТЛАР * ВОҚЕАЛАР

МУҲИМ МАВЗУДАГИ ХАЛҚАРО СЕМИНАР

ТОШКЕНТДА «Ташқи қарзларга доир жараёнларни бошқариш масалалари»га бағишланган халқаро семинар иш бошлади.

Ўн кун давом этадиган бу йиғилиш Ўзбекистон Республикаси Марказий банкининг ташаббуси билан Жаҳон банки ёрдамида ўтказилмоқда. Унда Ўзбекистон, Қирғизистон, Қозоғистон, Озарбайжон ва Албания Марказий банкларининг ўрта бўғин раҳбарлари ҳамда Иқтисодиёт ва Молия вазирликларининг етакчи мутахассислари иштирок этадилар. Тингловчилар ҳузурида мавзуга доир маърузалар туркуми ўқилади.

БОЛАЛАРГА ҚУВОНЧ УЛАШИБ

ЯНГИЙЎЛ шаҳридаги марказий боғда санъат байрами бўлиб ўтди.

Шаҳар ҳокимлигининг ташаббуси билан ўтказилган бу тадбирда келажагимиз эгалари— болажонлар асосий иштирокчи бўлишди. Унда ашула ва рақс дасталари, ҳаваскорлик гуруҳлари меҳмонларга қувонч улашишди.

ЙИЛНИНГ БИРИНЧИ ҲОСИЛИ

СИЗ КЎРИБ турган суратда Шеробод туманидаги пилла қабул қилиш пунктининг манзараси акс этган. Пиллакорлар ҳар йили мўл ҳосил олиш билан иқтисодиётнинг юксалишига муносиб ҳисса қўшиб келмоқдалар. Ипакчилик бирлашмаси бошлиғи Қ. Абдураимов, ҳосилот Ч. Худойбердиев, хўжалик раиси Қ. Дўлманов ҳосил чўғини кўздан кечиришмоқда.

ГУМБАЗ СОЗ БЎЛАДИ

ХЕВАДАГИ Паҳлавон Маҳмуд мақбараси гумбазини таъмирлашга киришилди.

Республика «Меъмор» уюшмаси ва вилоят илмий-меъморий бирлашмаси усталари амалга оширадиган бу юмушга бир миллиард сўм миқдорида маблағ сарфлаш кўзда тутилмоқда.

ЎЧОҚДА ЎТ ЁНИБ ТУРСА БАС

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОНДА аҳолини ичимлик суви билан таъминлаш ва қишлоқларни газлаштириш борасида хайрли ишлар амалга оширилмоқда.

«Элликқалъа» жамоа хўжалигининг марказий қўрғонидаги 150 хонадонга табиий газ келтирилди. Бунинг учун 50 километр қувур ётқизилди. Туманнинг 90 фоиз аҳолиси табиий ёнилғидан фойдаланмоқда.

ҚОРАКЎЛ МАВЖЛАНАДИ

КОНИМЕХ Навоий вилоятидаги чорвачиликка ихтисослаштирилган йирик туманлардан бири. Олдош Тўлаганов бош бўлган фермада бу йил 6333 дона сур ва қоракўл тери тайёрланди.

Суратда: ишчилар Раво Бўрибоева ва Меронгул Сакинбоева қоракўл териларига ишлов беришмоқда.

ҚИШЛОҚДА НОН ЗАВОДИ

ҚАШҚАДАРЁ вилоят матлубот жамиятлари уюшмаси туман марказларида кичик корхоналар қурмоқда.

Яккабоғ туманидаги «Шарқ юлдузи» жамоа ширкат хўжалиги ҳудудида ва Косон туманидаги Пўлати қишлоқларида қурилган нон заводлари маҳсулот бера бошлади. Кунига 1,5—2 тонна тансиқ таом тайёрланадиган дастгоҳлар узлуксиз ишлаб турибди. Улардан сифатли ва хуштаъм маҳсулотлар хўрандаларга етказиб берилмоқда.

ЯНГИЛИКЛАР

ИСЛОҲОТ ҚИРРАЛАРИ

ЭРТА, СИФАТЛИ ВА МЎЛ ПАХТА ЕТИШТИРИШ ОМИЛЛАРИ

Республика Вазирлар Маҳкамасининг 1993 йил 5 ноябрдаги мажлисида Президентимиз И. Каримов пахта ҳосили кеч пишиб етилаётгани тўғрисида куйиниб гапириб, шу соҳа олимлари ва мутахассислари олдига ғўзанинг тезпишар ва ҳосилдор навларини, уларни парваришлаш технологиясини яратиш ва тезроқ жорий этиш вазифасини қўйдилар. Ҳосилнинг асосий қисми кеч куз ойларида ёғин-сочин остида терилаётгани ва оқибатда нес-нобуд бўлаётгани кўзда тутилиб, пахтани асосан октябрь ойи ичида йиғиштириб бўлиш кераклиги алоҳида таъкидланди. Президентимизнинг «Бир марта ёмғир ёки қор ёғса, пахтанинг сифати пасаяди. Пахта бўлса бас, териб оламиз, деган гап тўғри эмас. Пахта етиштиришга масъул олим ва мутахассисларимиз ҳам масъулиятни ҳис этиши керак» деганларига тўлиқ қўшиламиз.

Республикамизда пахта ҳосилини октябрь ойида териб олиш учун эртапишар навлари ҳам, имкониятлари ҳам мавжуд. Бунинг учун етарли тажриба ҳам бор. Хўш, шундай экан деҳқонларимизнинг пахта ҳосилини октябрь ойида тўла териб олиш орзу-ҳаваси нима учун кўп йиллардан буён рўёбга чиқмай келди? Чунки, собиқ СССР даврида пахтага юз фоиз қатъий давлат буюртмаси бўлиб, режа йилдан-йилга ошириб борилар эди. Пировардида бу кўрсаткич, ҳатто 6 млн. тоннагача етди. Бу нореал режани бажарамиз деб, наинки алмашлаб экиш ва деҳқончиликнинг бошқа қоидалари бузилиб кетди, балки режани бажариш учун чаноғдаги охирги чигитларни ҳам теришга мажбур эдик, бу иш ноябрнинг охири, декабрь ойларига ўтиб кетарди. Терим ҳам мажбурий услубда олиб борилар, деҳқонларимиз ва шаҳарлардан чиққан ёрдамчилар қийин шароитда ишлашга мажбур эдилар. Охирги, сифати паст пахтани теришга кетган ноўрин сарф-харажатлар туфайли пахтанинг таннархи ортиб кетарди. Бундай нотўғри иш юритиш нафақат қишлоқ хўжалиги балки халқ хўжалигининг бошқа соҳаларига ҳам катта зарар етказди.

Республикамиз сиёсий ва иқтисодий мустақилликка эга бўлгандан кейингина масалаларни ҳал қилишда эркинлик пайдо бўлди. Мана энди халққа берилган енгиллик иқтисодиётнинг самарадорлигини ошириши табиий. Шуларни кўзда тутиб ва пахтачиликда илмий асосларни жорий этиш мақсадида илгариги 6 млн. тоннали пахта режаси 1993 йилга келиб 4 млн. 300 минг тоннага тушди, 1994 йилга эса 4 млн. тонна мўлжалланган. Режанинг оқилона миқдоргача камайтирилиши мустақиллигимизнинг шарофатидир. Режани камайтиришдан мақсад алмашлаб экишни тўлиқ йўлга қўйиш, республикамиз учун зарур бўлган озуқа ва бошқа экинлар майдонларини кенгайтиришдир. Бироқ пахта режасининг камайтирилгани ва бошқа имкониятлар яратилганига қарамай, ҳосил ҳамон эрта муддатларда териб олинмаётганлиги Президентимизни ташвишга солиши ўринлидир.

Бунинг сабаблари нималардан иборат? Бизнингча, республикамизнинг барча ҳудудларида пишиш муддатлари ҳар хил бўлган 30 дан ортиқ пахта навлари экилаётгани, фан тавсия қилган парваришлаш технологияси бузилаётгани ҳисобига эртапишар навлар ҳам кечикиб етилаяпти.

Қишлоқ хўжалик фанлари академиясининг олимлари республика Қишлоқ хўжалик вазирлиги мутахассислари ва тажрибали деҳқонлар билан ҳамкорликда пахтанинг 19 та тезпишар навларини танлаб, уларни етиштириш технологияси бўйича илмий ва амалиётда синалган тадбирларни умумлаштириб, тавсиялар тайёрладилар. У республика ҳукумати томонидан тасдиқланди.

Олимларимиз кейинги йилларда 108-Ф навига нисбатан 10 кун аввал етиладиган серҳосил, вилтга чидамли «Тошкент-6», «Қирғизистон-3», С-9070, С-4727, «Ан-Боёвут-2», «Юлдуз», «Чимбой-3110», «Фарғона-8», «Термиз-16,24» «Қарши-8» каби навларни жорий этдилар. Аммо фан тавсия этган агротехник тадбирлар оқилона муддатларда бажарилмаётганлиги сабабли ҳосил кеч пишиб етилаяпти. Чунончи, ғўза ниҳоллари 1-2 чинбарг чиқаргунга қадар ягана қилинмаса, ҳосилдорлик 4-5 центнер камайиб, кўсакларнинг очилиши 7—10 кунга кечикади. Ғўзаларни охирги озиқлантириш 10—15 июлдан кечиктирилса, кўсакларнинг пишиши ноябрь—декабрь ойларигача чўзилиб кетиши мумкин. Шунингдек, фосфорли ва калийли ўғитлар қўлланилмасдан фақат (меъёридан ортиқ) азот солинса, кўсакларнинг очилиши 15—20 кунга кечикиб, пахта толасининг пишиқлиги пасаяди. Ўз муддатида эгат ораларига ишлов берилмаса, бегона ўтлар йўқотилмаса ва вақтида суғорилмаса ғўзанинг ўсув даври чўзилади. Демак, биз мавжуд имкониятларимизни ўз қўлимиз билан йўқ қилаяпмиз. Ҳақиқатан ҳам парвариш жараёнида содир бўлаётган бундай камчиликларни бартараф этиш, асосан ташкилий ишларга боғлиқ.

Ўзбекистон Қишлоқ хўжалик фанлари академияси «Эртапишар ва мўл пахта етиштириш бўйича тавсиялар»ни 4000 нусхада оммабоп қилиб чоп этди ва республикамизнинг барча вилоятлари хўжаликларидаги мутахассисларга юборди. Унда пахтанинг жумҳурият бўйича туманлаштирилган 19 та тезпишар, юқори ҳосилли нави, уларнинг тавсифи парваришлаш технологияси билан бирга баён қилинган. Республикамизнинг ҳар хил иқлим ва тупроқ шароитига тўғри келадиган навларни етиштириш агротехникасини жойлардаги деҳқонлар ва мутахассислар ўзларига керагини танлаб олаверадилар.

Ўйлаймизки, тавсияда келтирилган маълумотлар умумий йўлланма бўлиб, аниқ хўжалик шароитида бир мунча ўзгаришлар киритилиши мумкин. Жойлардаги деҳқонлар ва мутахассислар рисолада келтирилганларни муҳокама қилиб, айрим камчиликларни ва ўзларининг таклифларини Ўзбекистон Қишлоқ хўжалик фанлари академиясига ёзиб юборсалар, биз бу таклифларни ўрганиб, келажакдаги ишларимизда фойдаланган бўлар эдик.

С. УСМОНОВ,
академик.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ КЕНГАШИНИНГ РАЁСАТИДАН

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Раёсати Ўзбекистон Республикаси халқ депутати, Халқаро ишлар қўмитасининг аъзоси, республика аҳамиятидаги шахсий пенсионер

Қўзибоқар СИНДОРОВ

1994 йил 8 июнь куни 70 ёшида вафот этганлигини чуқур қайғу билан маълум қилади ва унинг қариндош-уруғлари ҳамда яқинларига ҳамдардлик изҳор этади.

МАКТУБЛАРДАН САТРЛАР

АХЛАТ УЮМЛАРИДАН ФОЙДАЛАНИШ МУМКИНМИ?

Наҳотки, уларнинг барчаси кераксиз бўлса, деган мулоҳазага борасан киши. Чиқиндиларни асосан қоғоз, консерва банкалари, чинни ва шиша синиқлари ташкил қилади. Наҳотки, алоҳида жойлар ташкил этиб, ана шу чиқиндиларни қабул қилиб олиш ва қайта ишлашнинг имконияти бўлмаса.

Х. ОЧИЛДИЕВ,
Термиз тумани, Учқизил қишлоғи.

БОЛАЛАРИМНИНГ ЯХШИ КУНИГА ЯРАР ДЕВДИМ

Бундан ўн тўрт йил муқаддам турмуш ўртоғим вафот этдилар. Шундан сўнг болаларимга берилаётган нафақани омонат кассасидаги махсус ҳисоб рақамига ўтказиб турдим. 1992 йилгача нафақа пуллари кассага ўз вақтида келиб турди. 1993 йил бошидан августгача пул умуман тушмай қолди. Мутасадди ташкилотларга мурожаат қилсам отангга бор, онагга бор қилишаяпти. Йўқолган пулларимни топишда ёрдам беринг.

Ф. ЯРАШЕВА,
Ш. Рашидов тумани, Ҳ. Олимжон номли жамоа хўжалиги.

БАХМАЛДА ШАКАР ТАҚЧИЛ

Бу фактнинг нечоғли тўғрилигини ўтган йили декабрь ойида аҳолига умуман шакар берилмаганлигидан ҳам билса бўлади. Февраль ойи учун эса бахмалликлар меъёрдаги шакарнинг атиги ярмини олишди. Кейинги ойлар ҳам бундан ўзгача эмас. Шакар тақчил бўлган жой биргина Бахмалми, ёки бошқа жойларда ҳам келган шакар йўлда «ҳал» бўлиб кетаяптими?

Б. АБДУРАҲМОНОВ,
Жиззах вилояти.

ЭЪТИБОРСИЗЛИК

Ҳовлиларимиз Паркент каналининг ёнгинасида жойлашган. Баҳор-ёз ойлари серёғин келса кўчки келишидан хавфсираб яшаймиз. Унинг олдини олиш мақсадида ўтган йили Бўстонлиқ тумани ҳокимлиги ва Янгиовул қишлоқ кенгашининг қарори билан уч оилага Ғазалкент шаҳридан уй ва бир оилага ҳовли-жой учун ер ажратиш режалаштирилган эди. Биз бир неча йиллик кўчки хавфидан озод бўлажагимизга қувондик. Бироқ эрта қувонган эканмиз. Яқинда биз турган жойлар хавфсиз деб топилганлиги боис аввалги қарорлар бекор қилинган эмиш. Ҳолбуки, кўчки натижасида уйимиз юқорисидаги баландликдаги канал тўсилиб қолди. Сув йўлини очиш учун келтирилган экскаваторлар лой ва ботқоқни бошқа жойга ташиш ўрнига, боғ-чорбоғимизга ташлашди. Лой ва ботқоқ экину дарахтларни пайҳон қилгани етмагандай ёғин-сочин пайти ҳовлимиз томон силжиб келаяпти.

Н. ЕРКАБОЕВ,
Д. ЕРКАБОЕВ.

ЭШИК ОЛДИДАГИ ҚЎШ ТУП ГУЛ

(«ХАЛҚ СЎЗИ» ГАЗЕТАСИ КЎЧАСИДАН РЕПОРТАЖ)

Урганчга келиб «Халқ сўзи» газетаси кўчасини излаган киши уни бир пасда топиб олади. У шаҳарнинг кун чиқишдан кун ботиш томон қоқ иккига ажратиб ўтувчи шоҳкўчадан ўнгга қайрилишда...

...Мезбон — Абдушариф ота Рўзиматовга қолса, меҳмонларга ҳаливери жавоб бермоқчи эмас.

— Бўғирсоқ емасдан жойларингдан жилиб кўрчи, ҳассам ёнимда, — деб қолди отахон ахийри бўлавермагач.

Маҳалла фаоллари — Омонбой Холбоев ва Нуриддин Мамбетов билан бирга данғиллама ҳовли олдида қурилган кўркам айвонда отанинг гурунгини берилиб тинглаймиз. У фашизмга қарши олиб борилган адолат жангида кўрган кечирганларидан, кўкрагини безаган орден-медалларнинг жанговар тарихидан эмас, балки маҳалла-кўй, жонажон диёрнинг бугунидан берилиб ҳикоя қилмоқда:

— Рўзғорбоши — ўғлим. Шу боис кампирим иккаламиз нафақа пулларимизни ҳам унинг қўлига тутқазамиз. Аммо қанийди ола қолса. «Ота-онадан пул олиш уят», — дейди. Эрхотиннинг топгани рўзғор харжига бемалол етиб ортади. Бизники бўлса, ёнга қолаяпти. Аммо-тағин, ўғлимга айта кўрманг: ўтган ойги пулимни, омонатга топширмай, сигир-бузоғимиз учун кунжара сотиб олдим.

Ҳокимларимиз деҳқончилик-резаворчиликка имкон топган, қурби етганларга ерни бемалол ажратиб беришаяпти. Бироқ шаҳарликларнинг бариям қишлоққа бориб, экин-тикинга унашмайди. Шу боис ҳар бир гавжум кўча ва микрорайон, шу жумладан, бизнинг «Янгиобод» маҳалламизга ҳам биттадан сабзавот дўкони зарур. Агар ёрдам беришса, бундай дўконни оиламизнинг ўзиям бемалол очиб, маҳалладошларимизни резаворлар билан истаганча таъминлаши мумкин...

Отанинг ҳикоясидан шаҳарликларнинг ҳаёт тарзи, ташвиш-ўйларини туясиз. Ниҳоят, у юзига фотиҳа тортиб, кетишимизга изн берди.

Кўча ҳийлагина узун. Бироқ у билан яқиндан танишиш истаги бизни яёв юришга, кўпроқ кўриш, кузатиш, одамлар билан яқиндан, дилдан ва очиқчасига суҳбатлашишга ундайди. Атрофга суқланиб разм соламиз. Иморатларнинг аксарияти дид билан қурилган, чиройидан, кўркамлигидан баҳри-дилингиз очилади. Кўчада дастлабки иморатлар барпо этилганига ҳали 10 йил ҳам тўлгани йўқ.

Мана, кўз ўнгимизда яна бир ажиб манзара. Рўпарадаги уйларнинг бирига торгина бетон йўлак орқали кирилади. Йўлакнинг икки тарафида қўш туп гул чунонам очилибдики, кўрган киши беихтиёр асири бўлиб қолади. Чаман очилган алвон-ранг дасталар ёйсимон шаклда йўлак томон эгилиб, гўёки меҳмонга таъзим бажо келтираётган, мезбонлик фарзини адо этаётгандай.

— Хонадон соҳиби ҳам гулига ўхшаса ажабмас, — деймиз ҳайрат билан.

— Топдингиз, — жиддий фикрни ҳазил оҳангида баён этаркан, деди ҳамроҳимиз Нуриддин ака.

...Раҳимбой Матёқубовнинг оиласи 8 кишидан иборат. Хонадон соҳиби банкда ғазначи, аммо бинойидек ҳунари ҳам бор. Оиласи Бекпошшадан ўзадиган чевар тикувчи маҳаллада йўқ. Келин ҳам вақтинча уйда: чақалоғи тарбияси билан машғул. Ўғли эса нафақат дурадгор уста, балки бўлғуси усталарнинг устози ҳамдир. Қурилиш коллежида ёшларга ҳунар ўргатади. Оиланинг қолган аъзолари ёш: мактаб, боғча ва ота-она ардоғида улғайишмоқда.

— Иморатингиз янги, данғиллама, рўзғор бут, ҳатто енгил машинангиз ҳам бор экан. Гапингизга қараганда топган-тутганингиз оила харжига бемалол етади. Аммо, кўриниб турибдики, имкониятингиз катта. Нега энди барингиз нуқул рўзғор ташвиши билан оворасиз? Юмушлар доирасини кенгайтирсангиз бўлмайдими? — савол билан мурожаат қиламиз хонадон соҳибига.

Соҳиб афтидан бу ҳақда ҳали охиригача ўйлаб кўрмаган.

— Тадбиркорлик учун ҳамма йўллар очиқ, — суҳбатга қўшилади маҳалла фуқаролар йиғини котиби О. Холбоев, — Оиланинг бинойидек ҳисобчиси, дурадгор-устаси, бир эмас, икки нафар тикувчиси бор. Агар ихлос қўйишса, бирон-бир устахонами, цехми очишга кўмаклашиш — бурчимиз, вазифамиз.

Маҳалланинг дастлабки хусусий корхонаси эса фаолиятини аллақачон бошлаган. Ўн йилча муқаддам бўлғуси кўчада биринчилардан бўлиб, иморат қурган Каримбой Ҳусанов уйида тикувчилик цехи очиб, маҳалланинг ўн чоғли аёлларини ишга жойлаган. Хотин-қизлар, болаларнинг кийимларини тикдириш учун бу ерга келаётганларнинг кети узилмайди.

Эл аҳил бўлса иш ҳам, бойлик ҳам топилади. Кўча аҳли аҳиллигига сўз йўқ.

...Навбатдаги торкўчага қайрилишимиз билан янги қурилаётган иморат рўпарасидан чиқдик. Қурилишда тумонат одам ишлаяпти.

— Кўраяпсизки, кўчамиз қурилиши ҳамон давом этаяпти, — изоҳ беради кўча оғаси Н. Мамбетов, — Бу йил ўн чоғли оила ўзига иморат қуради. Маҳалладошларимиз билан маслаҳатни пишитганмиз. Ҳар куни 8—10 одам ҳашарга бориб, бўлғуси маҳалладошига беминнат мадад кўрсатади, баҳона билан яқиндан танишиб ҳам олишади.

Марҳум Ғанибой Собировнинг оиласи истиқомат қилаётган бино II гуруҳ ногирони Бердибой Султоновнинг қўни-қўшнилар мадади билан қурилаётган уйидан хиёл берироқда. Сирасини десак, уй ночор аҳволда. Умри техника жиловида ўтган Ғанибой ҳафта муқаддам 44 ёшида бандаликни бажо келтирди. Маҳалла-кўй, қўни-қўшни кимлигию, нимага қодирлиги ўшанда намоён бўлди. Дафн ва марака харажатларини маҳалладошлар тўла зиммага олишди. Жўжабирдай серфарзанд, аммо камчиқим оилага кўчадошлар келтириб берган маблағ 1 миллион 200 минг сўмни ташкил этди. Марҳум тер тўкиб ишлаган шаҳардаги 167-қурилиш трестига қарашли комбинат раҳбарлари ҳам қараб туришмади, 600 минг сўм миқдорида пул ажратишди.

...Газетамиз номини олган кўча билан танишув сафаримиз кун пешинга оққанда қариди. Машинамиз қабулхона томон ошиқади. Каминани эса ширин ўй-хаёллар аллақачон оғушига олган.

Кўчанинг мингдан зиёд фуқароси бевосита моддий бойликлар яратишдек эзгу ишда фаол қатнашмоқда, 200 дан зиёд хонадоннинг 60 фоизи уйида қўй ва қорамоллар асраб кўпайтираяпти, 30 фоиз оила ўзини-ўзи сут билан таъминлаяпти. Амударё соҳилларидаги томорқа ерларида деҳқончилик қилаётган 21 хонадон эса ўзинигина эмас, ўзгаларни ҳам замин ноз-неъматларидан баҳраманд этаяпти, мавжуд хонадонларнинг 30 фоизи эса сабзавот ва мева-чева учун ёз, куз ва ҳатто қиш ойларида ҳам бозорга мурожаат қилмайди.

Бу — бугуннинг манзараси — истиқлол шарофати.

Абдулла СОБИРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

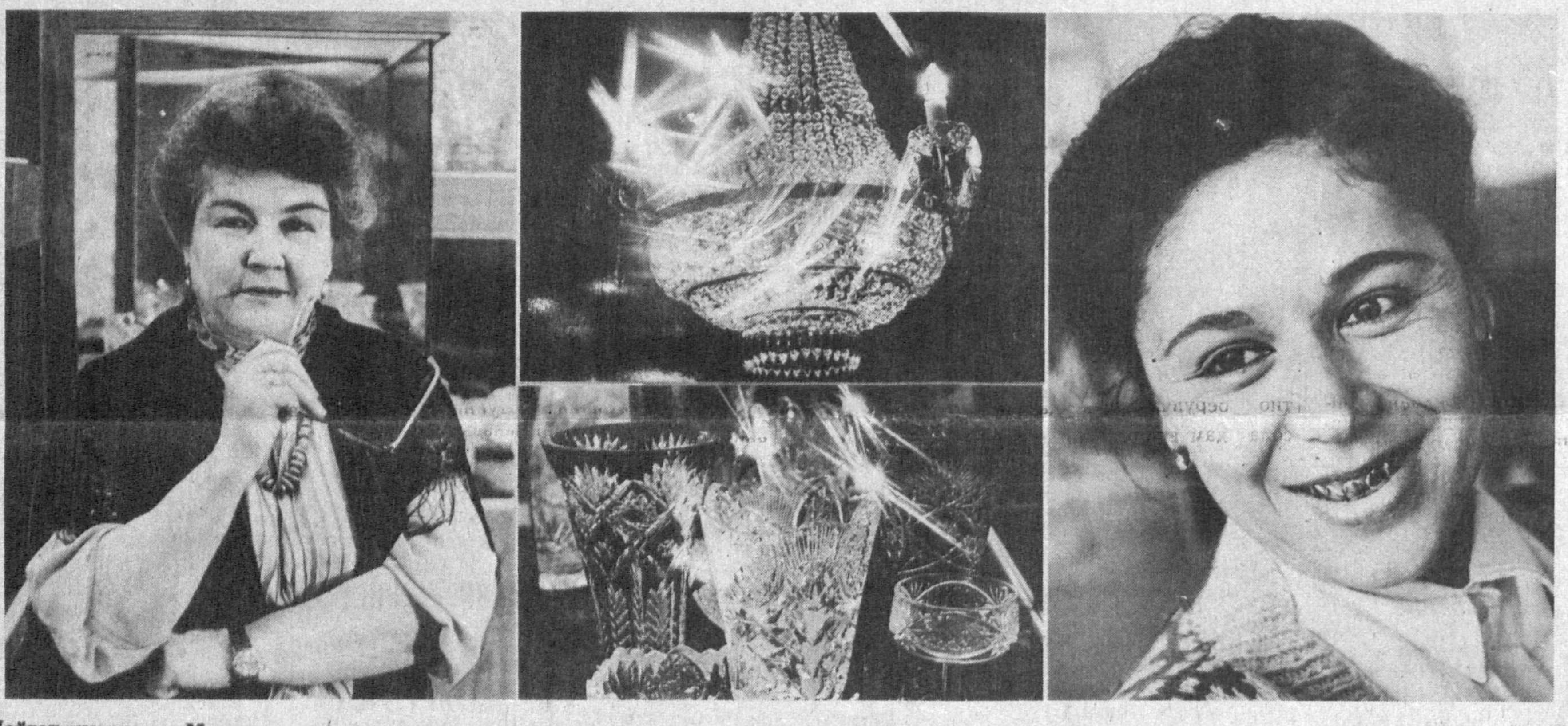

Пойтахтимиздаги «Миконд» корхонаси биллур қандиллар, гулдонлар, уй рўзғор буюмлари ишлаб чиқараётган йирик корхоналардан. Завод цехларида тайёрланаётган маҳсулотларга нафақат республикамизда, балки хорижий ўлкаларда ҳам эҳтиёж катта.

СУРАТЛАРДА: (чапдан) корхона бош конструктори Т. Василевская. Яқинда у бошчилик қилаётган муҳандислар гуруҳи «Байрам», «Эмид» сингари қандил туркумларини яратишди; (ўртада) байрам қандиллари; 22-цех пайвандловчиси Н. Назарова.

Ш. ИБРОҲИМОВ олган суратлар.

• Президент фармонлари қандай бажарилмоқда?

Қўл учида қилинган иш фақат ташвиш келтирар

ЎЗБЕКИСТОН Президентининг қишлоқ аҳолисини ичимлик суви ва табиий газ билан таъминлашни яхшилаш тўғрисида 1990 йил эълон қилинган Фармонига мувофиқ 1990—1992 йилларда ичимлик сув таъминоти уч баравар кўпайтирилиши лозим эди. Жумладан, биргина Тошкент вилояти ҳудудида 52 минг куб метр сув ўтказадиган 690 километр узунликда қувирлар ётқизилиши кўзда тутилганди.

Афсуски, бу муҳим ва хайрли иш қоғозларда аъло даражада (124 фоиз!) бажарилди-ю, аммо амалда қурилиши ва фойдаланишга топширилиши лозим бўлган сув иншоотларининг камчилик ва нуқсонлари кўп бўлди. Бу ҳақда юртбошимиз Тошкент вилояти фаоллари йиғилишида куйиниб гапириб, қўшиб ёзишлар давом этаётганига далиллар келтирди ва Қишлоқ хўжалик вазирлиги эътиборини шу масалага қаратди.

Қурилаётган иккинчи сув иншоотининг биринчи навбати 1991 йили битказилиб, ишга туширилиши керак эди. Бироқ 194 минг сўмлик иш (1990 йил нархларида) бажарилмаган бўлсада, давлат комиссияси (раиси Т. Мирзаев) қабул қилиш тартибларини қўпол равишда бузиб, иншоотнинг фойдаланишга топширилганлиги ҳақидаги ҳужжатларни расмийлаштирди. Ваҳоланки, у шу пайтгача, фойдаланилмай, ташландиқ ҳолда ётибди.

Тошкент ичимлик сув ишлаб чиқариш-фойдаланиш тресті буюртмачи Тошкент қурилиш-монтаж бошқармасига, «Оби ҳаёт» бирлашмасига, Қишлоқ хўжалик вазирлигига талабномалар ёзавериб, ниҳоят 1993 йили шу иншоотлардаги юқорида айтилган камчиликларни бартараф этишга 46 миллион сўм маблағ ажратилишига эришди. Аммо бугунги кунга келиб бу маблағ ҳам камлик қилиб қолди.

Объектда қилинмаган ишларни бажарилди, деб қўшиб ёзишларга зўр бермай, иншоот вақтида камчиликларсиз фойдаланишга топширилганда, бу ташвишлар йўқ эди. Зангиота, Янгийўл, Чиноз каби иншоотга яқин туманларнинг аҳолиси бир кеча-кундузда қўшимча 30 минг куб метр ичимлик сув билан таъминланарди. Ачинарлиси шундаки, Қишлоқ хўжалик вазирлиги объектдаги камчилик ва нуқсонларга вақтида тўғри баҳо бериш ўрнига иш фаолиятида жиддий хатоларга йўл қўйган кишига шунчаки ҳайфсан эълон қилиб, «Ўзагроводканал»га бошлиқ қилиб тайинлади.

Ҳозир Тошкент вилоятидаги 2400 километр сув қувурлари ва 850 га яқин қудуққа турли йўналишдаги ташкилотлар «хўжайинлик» қилаётгани учун ичимлик сув таъминоти билан боғлиқ ишлар ёмон аҳволда. Сув иншоотларининг ўз вақтида таъмирланмаслиги, санитария-қўриқлаш деворлари ва ичимлик сувни зарарсизлантириш ускуналарининг йўқлиги, умуман сув иншоотларига қараб турувчи махсус ихтисосли мутахассисларнинг етишмаслиги устига, Тошкент қурилиш-монтаж бошқармаси кейинги уч йил ичида қурган иншоотларнинг бирортаси ҳам фойдаланишга топширилгани йўқ. Сабаби — бошқарма уни топшириш ўрнига эксплуатация қилар эмиш. Бу қурилишда йўл қўйилган камчиликларни яширишга уринишдан бошқа нарса эмас.

Бизнингча, Қишлоқ хўжалик вазирлигининг 1992 йил 21 августдаги 255 рақамли буйруғининг бажарилмай, қоғозда қолиб кетганлигининг асосий сабаби ҳам шунда. Шу буйруққа мувофиқ ҳамма сув иншоотлари мавжуд барча сув қувурлари билан бирга 1993 йилнинг 1 мартигача йирик замонавий лабораторияси, малакали мутахассислари ва яхши йўлга қўйилган фойдаланиш тизимига эга бўлган Тошкент вилоят сув ишлаб чиқариш-фойдаланиш тресті тасарруфига ўтказилиши лозим эди. Афсуски, бундай бўлмади. Оқибатда сув иншоотлари ҳамон қаровсиз, қувурлар эса таъмирланмаяпти. Ваҳоланки, шу кеча-кундузда 1000 километрга яқин сув ўтказгичлар илма-тешик бўлиб, алмаштиришга муҳтождир.

Ҳозирги иқтисодий қийинчиликларга қарамай, давлатимиз қишлоқ аҳолисини ичимлик сув билан таъминлаш учун эътиборни кучайтираётган бир пайтда ажратилган маблағдан самарали ва тежамли фойдаланмаслик кечириб бўлмайдиган масъулиятсизлик ва ҳатто, катта гуноҳдир.

Н. ЗАҲРИТДИНОВ.

• Бизга ёзадилар

САФСАТАМИ ЁКИ МАСЪУЛИЯТСИЗЛИК

Ҳар йили бир неча газета-журналга обуна бўламан. Ўтган йилдан бошлаб почтачилар газеталар гарчи ҳафтасига бир неча марта чиқса-да, ҳаммасини йиғиб, уйга бир кунда келтиришадиган бўлишди. Бу ҳол афсуски бу йил ҳам давом этаяпти. Почта раҳбарларига бир неча марта мурожаат қилдик. Фойдасиз. Уларнинг эътирофича, газета Тошкентдан ўз вақтида келмасмиш. Бу почта ходимларининг ўзларини аяш, ортиқча овора бўлмаслик учун чиқарган сафсаталари экани барчага аён. Ахир биз газетага жумҳуриятимиздаги янгиликлардан ўз вақтида воқиф бўлиш учун обуна бўлганмиз-ку. Сизлардан илтимос, қаршилик почта ходимларига бу хатти-ҳаракатлари нафақат ўз ишига масъулиятсизлик, балки газетхону газетага ҳам ҳурматсизлик эканини тушунтириб қўйсангизлар.

Ғ. ОТАБОЕВ,
Қарши шаҳри, Речная кўчаси.

ДОРИФУРУШГА ҲАМ ЖАЗО ҚЎЛЛАНИЛСИН

Қашқадарё вилоятининг кўпгина шаҳар ва туман бозорларида тақчил дори-дармонларни савдогарлар қўлидан топиш мумкин. Тўғри, «бунинг нимаси ёмон, улар сизнинг ҳожатингизни чиқаради-ку» дейишингиз мумкин. Аянчли томони шундаки, дори-дармон сотувчиларнинг кўпчилиги уни сақлаш муддати ва қоидаларига риоя қилишмайди.

Бунинг оқибатида кўпгина инсонларнинг ҳаёти хавф остида қолиши мумкин.

Бу нарса эса негадир тиббиёт муассасалари раҳбарларини ташвишга солмаяпти. Бизнинг ўтинчимиз шуки, дори-дармонлар қаердан келтирилишидан қатъий назар фақат тиббиёт муассасалари орқали сотилса, бозорларда дори-дармонларни сотиш умуман таъқиқланса.

Бир гуруҳ уруш ва меҳнат фахрийлари ва қаҳрамон оналар номидан
М. СУЛТОНОВ.
Қарши шаҳри.

ТОМОРҚА СЎРОВДИМ, ҲАЛИГАЧА БЕРИШМАЯПТИ

Ўқитувчи ва кўпгина соҳа кишиларига Президентимизнинг фармонлари билан талайгина имтиёз ва қулайликлар яратилаяпти. Мен ҳам ана шулардан баҳраманд бўлиш учун ўзим яшаб турган «Соҳибкор» жамоа хўжалигига томорқа учун ер сўраб бир неча марта ариза бердим. Сўровларим гарчи жамоа, туман ҳамда вилоятнинг катта-кичик раҳбарларигача етиб борган бўлсада, лекин ҳанузгача ҳақли талабим амалга ошгани йўқ.

Т. ҲАМРОҚУЛОВ,
Тойлоқ тумани, 37-ўрта мактаб ўқитувчиси.

БЕНЗИН ТАЛОНГА КИРИТИЛСА

Жамоамизда аксариятимизнинг шахсий машинамиз бор. Бироқ сўнгги икки йил ичида ундан фойдаланишнинг имконияти бўлмаяпти. Сабаби — ёқилғининг тақчиллиги. Тўғри, уни бензин қуйиш шоҳобчаларидан ҳам топса бўлади. Бироқ ёқилғи учун соатлаб навбатда туришга биз ўқитувчиларда вақт қайда? Тижорат баҳосидагиси эса чўнтакка тўғри келмайди. Бензин топган кунимиз томорқамизда етиштирган мева-чеваларни шаҳарга олиб тушамиз. Имкони йўқлар эса... боришолмайди. Агар ўз эҳтиёжимиздан ортган мева-чева, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини бозорга олиб борсак, бозор ҳам арзон, ҳам сифатли бўларди. Бунга яна бензин муаммоси тўсқинлик қилмоқда. Шундай экан, бензин зарур озиқ-овқат маҳсулотларидай талонлаштирилса бўлмасмикан?

М. СОБИРОВ,
Жалолқудуқ тумани. 8-ўрта мактаб.

Астафируллo!

КИМ-КИМНИ АЛДАДИ?

Отам А. Менгиров иккинчи жаҳон урушининг II-гуруҳ ногирони. Маълумки, республикамизда бундай кишиларга катта имтиёзлар берилаётир. Шу боис отам ҳам мазкур имтиёзлардан баҳраманд бўлиш мақсадида туман электр тармоғи идорасига телефон ўрнатиб беришларини сўраб ариза берган эди. Ариза берилганига бир неча йил бўлганига қарамай ҳамон «имтиёзли» навбатда турибмиз. Отам ўтган йили туманимиз ҳокимига мурожаат қилган эдилар. У киши билан учрашгач телефон ўрнатилишини ишонч билан кутдилар. Бироқ кўп ўтмай туман электр тармоғидагилардан: «Харажатларнинг ошиб кетганлиги муносабати билан хонадонингизни телефонлаштириб беролмаймиз» деган жавоб хати келди. Туман ҳокимига қилинган мурожаат ҳам изсиз кетди. Сўнг севимли газетамиз «Халқ сўзи»га мадад сўраб мурожаат қилдик. Кўп ўтмай вилоят алоқа ишлаб чиқариш давлат корхонаси бошлиғи У. Воҳидовдан хат келди. Бу вилоят ҳокими ўринбосари К. Остоновга жавоб тарзида ёзилган бўлиб, хатнинг иккинчи нусхаси бизга юборилган экан. Унда қуйидагилар баён қилинган: шикоят хати вилоят ва туман мутахассислари иштирокида ўрганиб чиқилибди. Бизнинг уйимиз мавжуд алоқа тармоғидан 12 км. узоқликда жойлашгани боис, телефон ўрнатишнинг имконияти йўқ эмиш. Хатда таъкидланишича, бу ҳақда менга— шикоятчига тушунтирилибди ҳам. Қойил-е! На отам, на мен билан бир оғиз гаплашмай, яна бизга «тушунтирилгани» ҳақида ёлғон маълумотнома беришга нима мажбур қилди экан? Бу нафақат бизни, балки «Халқ сўзи»ни ҳам чалғитиш, алдаш эмасми?!

Эътироф этиш керак, мавжуд алоқа тармоғидан бизнинг хонадонимизгача бўлган масофа нари борса 1,5—2 км.ни ташкил этади. Қолаверса, биз яшаётган қишлоқ хонадонларининг деярли ярми телефонлаштирилган.

Ҳозир юзлаб, минглаб саховатпеша ташкилотлар борки, улар ҳақида ҳар қанча гапирилса оз. Отам яшайдиган қишлоқ паррандачилик фабрикасига қарашли. Шундай экан, фабрика маъмурияти ҳам телефонлаштиришга кетадиган сарф-харажатни зиммасига олса Президентимиз фармонларининг бажарилишига ҳисса қўшган, қолаверса бир хаста дилга осойишталик бахш этган бўларди. Вилоятдагилар ана шундай муқобил йўлларни қидириш ўрнига меҳнаткашларнинг шикоят-аризаларига кўзбўямачилик билан жавоб ёзишдан ва бу билан нуфузли ташкилотлару шикоятчини чалғитишдан нима манфаат топдилар экан?!

Р. МЕНГИРОВ,
Қамаши тумани, Ногоҳон қишлоғи.

• Бу ҳақда Вазирлар Маҳкамасида гапирилган эди

Ҳар маҳалланинг идораси бўлсин!

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг махсус қарорида ҳар бир маҳаллага замонавий ва миллий лойиҳалар асосида гузарлар қурилишини ташкил этишда амалий ёрдам бериш лозимлиги таъкидланган эди. Мазкур ҳужжатни ўзлари учун дастуруламал деб билган хўжаободлик бир гуруҳ оқсоқоллар республика мустақиллигининг уч йиллиги шарафига ҳар бир маҳаллага ҳашар йўли билан идора қуриш юзасидан ватанпарварлик ташаббусини кўтариб чиқдилар.

Ҳозирги кунда туманимиз ҳудудида 58 та маҳалла бўлиб, шундан 15 таси ўз идорасига эга. Демак, яна 43 маҳаллада идоралар қурилиши керак. Бу мақсад фақат маҳаллалар аҳлининг ўзаро бирдамлиги, ҳамжиҳатлиги ва уюшқоқлиги натижасидагина рўёбга чиқиши мумкин.

Бу борада эса шубҳа ва гумонларга ўрин йўқ: хўжаободликлар бирор қутлуғ ишга бел боғлабдиларми, амалга оширмай қўймайдилар. Ташаббус бошланган «Коммуна» қишлоқ фуқаролар йиғинида бу ишга биринчилар қаторида киришилди. «Олтин водий», Шаробиддин Сарбоев номли ва Хўжаобод қишлоқ фуқаролар йиғинлари оқсоқоллари ҳам ташаббусни қўллаб-қувватлашмоқда. Тез орада бу жойларда ҳам маҳалла идоралари қуриш ишлари бошлаб юборилади.

Маҳфузахон НОРБОЕВА,
«Маҳалла» хайрия жамғармаси Хўжаобод туман бўлинмасининг раиси.

• Оқсоқолларимиз

Ишни хонадон айланишдан бошлайди

Кабир отанинг одати шу — ҳар куни эрта саҳар ўрнидан туриб маҳалладаги мактаб, боғча ва дўконларни бирма-бир айланиб чиқиш учун йўл олади. Бир куни новвойхона олдидан ўтиб кетаётган эди, иссиққина бўрсилдоқ оби нонларни белбоғига тугаётган мўйсафид киши уни тўхтатди.

— Кабиржон, — деди у салом-аликдан сўнг, — новвойхонанинг ишга тушгани зап иш бўлди-да. Иссиқ нон бемалол бўлиб қолди. Мана шундай савобли юмушларга бош бўлаяпсиз, сиз ҳам барака топинг.

Мўйсафиднинг гапларидан Кабир ота мамнун бўлиб, йўлида давом этди. Ҳақиқатан ҳам маҳалланинг Ибн Сино кўчасида жойлашган новвойхонада ёпилаётган нон ҳам сифатли, ҳам арзон. Бу айниқса, тўй-маърака ва бошқа маросимларда одамларнинг жонига оро кираяпти.

Кабиржон ота Комилов раҳбарлик қилаётган «Янги ариқ» маҳалласи ҳудудидаги 22 та катта-кичик кўчаларнинг барчаси асфальтланган, асосий қисми тунги чироқлар, бетон новлар билан таъминланган. Барча хонадонлар газлаштирилган, телефон ва канализация тармоғи уланган. Тўй қилаётган оилалар баъзан идиш-товоқ, ўриндиқларни топишда бироз қийналишади. Ижарага олиш учун эса каттагина маблағ керак. Шуни назарда тутиб, маҳаллада бир вақтнинг ўзида уч-тўртта тўйга етадиган қозон-товоқлар, стол-стуллар ва бошқа жиҳозлар ҳозирлаб қўйилган. Ўрни келганда, бу жойда учта озиқ-овқат дўкони, шунча болалар боғчаси, сартарошхона пойабзал таъмирлаш устахонаси, «Янгиариқ чеварлари» кичик корхонаси намунали хизмат кўрсатаётганини айтиб ўтиш зарур.

«Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари тўғрисида»ги қонуннинг қабул қилиниши маҳаллалар ҳаётида унутилмас воқеа бўлди. Эндиликда оқсоқолларнинг зиммаларидаги масъулият янада ошди. Ҳозирги кунда «Янги ариқ» маҳалласида 15 нафар маслаҳатчилар барча ишларга бош-қош бўлишяпти.

Яқинда бу ерда хайрия жамғармаси тузилди. Кабир ота бошқараётган ушбу жамғарманинг асосий мақсади маҳалла аҳлини ижтимоий ва иқтисодий жиҳатдан ҳимоя қилиш, миллий анъана ва удумларни янада бойитишдан иборатдир. Ногиронлар, ёлғиз қариялар кўп болали ҳамда боқувчисини йўқотган оилалар уруш қатнашчиларининг турмуш шароитларини яхшилаш мақсадида уларга моддий ёрдам кўрсатиляпти. Ҳозирги кунгача 600 нафардан ортиқ кишига озиқ-овқатлар, пул ва кийим-кечаклар тарқатилди. Хонадонларни қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ва мевалар билан таъминлаш ҳам доимий эътиборда.

Пойтахтимизда юзлаб маҳаллалар мавжуд. Уларнинг орасида Ойбек, Миртемир, Саид Аҳмад, Саида Зуннунова, Тўхтасин Жалилов каби етук инсонларни камол топтирган «Янги ариқ» маҳалласининг алоҳида ўрни бор. Кабир ота Комилов раҳбарлик қилаётган ушбу жамоанинг эришаётган барча ютуқларида бу ерда яшаб ўтган табаррук инсонларнинг руҳи поклари қўллаётган бўлса, ажаб эмас.

Саъдулла ШОДИЕВ,
Дилдора ОРИПОВА.

• Улуғбек таваллудининг 600 йиллиги

«ЗИЖИ ЖАДИДИ КЎРАГОНИЙ»НИНГ ИККИНЧИ УМРИ БОШЛАНМОҚДА

Астрономия, математика, тарихшунос, тиббиёт, мусиқа, шеърият соҳаларида ижод этган, қирқ йил давомида Мовароуннаҳр сиёсий ҳокимияти тепасида турган Улуғбекнинг ҳаёти, даври ва қолдирган меросини ўрганиш, кенг оммага тарғиб этиш бугунги бирламчи вазифа, десак бўлади.

Бу борада асосий оғирлик ўтмиш тараққиёт йўлимизни тадқиқ этувчи мутахассислар: тарихчи-шарқшунослар, фан ва маданият тарихини ўрганувчилар гарданига тушиши табиий. Шу муносабат билан бу борада етакчилик қилаётган ЎзФА Абу Райҳон Беруний номли Шарқшунослик институти ходимларининг олиб бораётган изланишлари катта аҳамият касб этади.

Аввало шу нарсани таъкидлаб ўтиш лозимки, Улуғбек даври ва меросини ўрганиш борасида илгарилари ҳам бир қатор ишлар амалга оширилган. Хусусан, 1965, 1979 йиллари Улуғбек даврининг тадқиқига доир илмий тўпламлар, бир қанча рисолалар чоп этилган. Сўнгги йилларга келиб эса бу соҳадаги ҳаракатлар янада жадаллашди. Шу ўринда биз диққатни ЎзФАнинг мухбир аъзоси Бўривой Аҳмедовнинг «Улуғбек» асарига қаратмоқчимиз. Асосан XV — XVI асрларга дахлдор манбаларга суянган ҳолда амалга оширилган ушбу асар Улуғбекнинг болалик йилларидан бошлаб кечган бутун умри давомидаги ижтимоий — сиёсий ҳаёт, маънавият ва маданият билан боғлиқ воқеалар фалсафаси қоғозга туширилиб, кўрсатиб берилган. Улуғбекнинг шахс сифатида шаклланиши, олим бўлиб етишиши, сиёсий курашлардаги аҳволи, унинг тарихдаги ўрни, умумбашарият фан ва маданият тараққиётидаги хизматлари — барча-барчаси муаллиф томонидан илмий аниқлик, бадиий маҳорат ва чуқур мулоҳаза орқали китобхон ҳукмига ҳавола қилингандир. Шунинг учун бу асар кенг китобхонлар оммаси томонидан катта қизиқиш билан қаршиланди. Бундай қизиқиш натижаси ўлароқ «Улуғбек» асари ҳозирда баъзи бир хорижий тилларга ҳам ўгирилмоқда.

Бўривой Аҳмедов раҳбарлиги ва фаол иштирокида амалга оширилган тадбирлардан бири Мирзо Улуғбек қаламига мансуб «Тарихи арбаъ улус» (Тўрт улус тарихи) асарининг нашрга тайёрланишидир.

Улуғбекни кўпроқ машҳур юлдузшунос сифатида таниганлар учун унинг тарихнавислик соҳасида ҳам ижод қилганлиги янгилик бўлиши мумкин. Ҳақиқатан, у илми тарихда ҳам баркамол бўлган. Афсуски, қўлёзма асли сақланиб қолмаган. Бизгача унинг тўрт нусхасигина етиб келган, холос. Янада ачинарли томони шундаки, бу нусхалардан бирортаси ўзимизда эмас. Улардан иккитаси Англияда, қолганлари Ҳиндистон ва АҚШда муҳофизатда.

Асар номидан ҳам кўриниб турганидек, унда Чингизийлар ҳукмронлик қилган тўрт улус: Улуғ юрт, яъни Мўғилистон ва Шимолий Хитой; Жучи улуси, яъни Олтин Ўрда; Чиғатой улуси (Қошғар, Еттисув, Мовароуннаҳр, Шимолий Афғонистон); Эрон ва Озарбайжонни ўз ичига олувчи Элхонийлар салтанати тарихлари баён этилади. Ўлкамиз тарихининг Чингизийлар истилоси даври — Чиғатой улуси жуда заиф ўрганилганидан келиб чиқсак, ушбу асарнинг илмий-амалий қиммати янада ойдинлашади. Шу билан бирга «Тарихи арбаъ улус» мамлакатимизнинг XIII — XIV асрларда қўшни ўлкалар билан олиб борган муносабатларини ҳамда «ўзбек» этнонимининг пайдо бўлиши вақтига оид ғоят муҳим маълумотларга эга бирламчи манба ҳисобланади. Мирзо Улуғбек туғилган куни муносабати билан «Тарихи арбаъ улус»нинг ўзбек тилидаги даракчиси нашрдан чиқди.

Улуғбек даврига доир билимларини илмий соҳадан ташқари санъат асарлари яратишда ҳам истифода қилаётган Бўривой Аҳмедов киноусталар билан ҳамкорликда икки қисмли «Улуғбек фожиаси» бадиий фильми ҳамда икки қисмдан иборат Улуғбек ҳақида ҳужжатли фильм яратиш борасида муаллиф сифатида қатнашмоқдалар.

Институтимиз қошида амалга оширилаётган катта ишлардан бири — бу Улуғбекнинг шоҳ асари «Зижи жадиди Кўрагоний» («Кўрагонийнинг янги астрономик жадвали»)нинг ўзбек ва рус тилларида нашрга тайёрланишидир (ҳар бирининг ҳажми 60 босма тобоқ). Бу оғир ва масъулиятли вазифани тарих фанлари доктори Ашраф Аҳмедов рўёбга чиқармоқдалар. Улуғ аждодимиз номини юксаклик чўққисига олиб чиққан ҳам аслида шу «Зиж» бўлади. 1420 йили Самарқандда мадрасанинг бино бўлиши, 1429 йили Чўпонота тепалигида Расадхонанинг қад кўтариши муносабати билан Улуғбек асос солган илмий мактаб фаолияти янада жадаллашади, астрономия ва математика ўз даври учун юқори даражага кўтарилади. Шу вақтларда Улуғбек астрономик жадвал устида жиддий ишлайди. Бу борада унга ҳамкорлари ва шогирдлари яқиндан ёрдам берадилар. Улуғбек «Зиж»ига олимнинг қарийб ўттиз йил давомида олиб борган муттасил астрономик кузатишлари киритилган. Асар тўрт китобдан иборат бўлиб, биринчисида етти боб бор. Бу боблар тарихлар ва тақвимларга бағишланади. Йигирма икки бобли иккинчи китобда эса асосан математика ва сферик астрономия муаммолари кўтарилган бўлиб, «Зиж»даги асосий тригонометрик жадваллар ҳам ана шу ердан ўрин олган. Учинчи китоб Қуёш, Ой ва сайёралар: Зуҳал (Сатурн), Муштарий (Юпитер), Миррих (Марс), Зуҳро (Венера) ва Уторуд (Меркурий) ҳаракатларига ва уларга оид қоида ва жадвалларга бағишланган. Асарнинг сўнгги китоби илми нужум — астрология ҳақида.

Улуғбек яратган «Зиж»га унинг давридаёқ қизиқиш катта бўлганлиги маълум. Масалан, «Зиж»га атаб ёзилган дастлабки илмий шарҳ Улуғбекнинг шогирди Али Қушчига тегишли. Сўнгги ярим минг йилдан ортиқ вақт мобайнида дунёнинг турли ўлкаларида: Осиё, Европа ва Америка мамлакатларида алломанинг бу ноёб асари диққат билан ўрганилган, истифода этилган ва баъзи қисмлари турли тилларга таржима қилинган. Аммо шу пайтгача «Зижи жадиди Кўрагоний» тўлалигича, илмий изоҳлар билан бирон-бир тилда нашр этилмаганди. Олий математик маълумотли шарқшунос, манбашунос А. Аҳмедов бу савобли тадбирга қўл уриб, Ўзбекистон, Ҳиндистон ва Россия кутубхоналарида сақланаётган 12 нодир қўлёзма нусхаларидан фойдаланиб, илк бор «Зижи жадиди Кўрагоний» асарини ўзбек ва рус тилларида илмий изоҳлар билан таъминлаган ҳолда нашрга топширдилар.

Ашраф Аҳмедовнинг Улуғбекка бағишланган ишларидан яна бири «Фан» нашриётида чоп этилган «Улуғбек» номли рисоласидир. Рисолада Амир Темур даври мушоҳадаси орқали Улуғбек ҳаёти ва ижодий йўли масалаларини ёритишга ўтилиб, алломанинг сиёсий фаолиятига баҳо берилади, илму маърифатда кўрсатган хизматларига атрофлича тўхталиб ўтилади. Бу рисола ҳам бирламчи манбалар, жиддий илмий тадқиқотларга суянган ҳолда маромга етказилган.

Бундан ташқари, тез вақтда Ашраф Аҳмедов қаламига мансуб «Улуғбек астрологияси» (ўзбек, инглиз, рус тилларида), «Улуғбек Муҳаммад Тарағай», «Мирзо Улуғбек» каби китоблар ҳам дунё юзини кўради.

Ашраф Аҳмедов етакчилигида тайёрланган катта илмий ишлардан яна бири — халқаро миқёсдаги «Улуғбек ва Самарқанд фалакиёт мактаби» тўплами бўлиб, унда Улуғбек ва унинг давридаги илму маданиятга оид муҳим масалалар тадқиқи ўрин олган.

Улуғбекнинг олим, давлат арбоби бўлиб етишишида у яшаб ўтган давр ва, албатта, муқаддам ўн йилликлар таъсири катта бўлганлиги табиий. Шу сабабдан ҳам ўша йиллар воқеаларини ўзида акс эттирган бирламчи манбаларни ўрганиш, нашр этиб, мутахассислар ва кенг китобхонлар оммасига етказиш вазифаси бугун муҳим аҳамият касб этиб бормоқда. Институтимиз ходимларининг бу йўналишда олиб бораётган изланишлари ҳам диққатга сазовордир. Чунончи, 70-йиллар бошида Шарқ тилларининг билимдони, марҳум Юнусхон домла Ҳакимжонов Амир Темур кўрсатмасига биноан битилган Низомуддин Шомийнинг «Зафарнома»сини ўзбек тилига ўгирган эдилар. Улуғбек ёшлик йилларига оид маълумотларни жо этган мазкур асар ўз вақтида мустамлакачилик тартиботлари сабаб дунё юзини кўролмай қолганди. Ҳозирда тарих фанлари доктори А. У. Ўринбоев ҳамда илмий ходим Х. С. Кароматов бу таржимани тегишли изоҳлар билан нашрга тайёрламоқдалар. Улуғбек даврини ўрганишда муҳим аҳамият касб этувчи яна бир муҳим манба — Шарафиддин Али Яздийнинг «Зафарнома»си таржимаси устида ҳам ишлар олиб борилмоқда. Асарнинг изоҳли таржималаридан бир қисми А. Ўринбоев ва тарих фанлари номзоди, катта илмий ходим О. Бўриев томонидан «Шарқ юлдузи»нинг сўнгги сонларида чоп этилганидан кўпчиликнинг хабари бўлса керак. Улуғбекнинг сиёсий, илмий фаолиятини кўрсатиб беришда муҳим манба ҳисобланмиш Абдураззоқ Самарқандийнинг «Матлаъ ус-саъдайн ва мажмаъ ул-баҳрайн» асарининг қолган икки қисми устида ҳам изланишлар давом этмоқда. Темурийлар даврини ўрганишда кам фойдаланилган манбалардан яна бири Муъинуддин Натанзийнинг «Мунтахаб ут-таворий» асарини ҳам татқиқ қилиш ишига киришилмоқда. Бу тадбир ёш олимлардан Ғ. Каримовга юклатилган.

Улуғбекшуносликдаги янги ишлардан бири — тарих фанлари номзоди, катта илмий ходим Турғун Файзиевнинг Улуғбек шажарасига оид изланишларидир. XV аср тарихчилари Шомий, Яздий, Натанзий, Ҳофизи Абру, Фасих Хавофий тарихий асарларига суянган ҳолда ишланган — Т. Файзиев тузган жадвалга кўра Шоҳрух Мирзо ўғли Улуғбекнинг олти ака-укаси (Иброҳим-султон, Ғиёсуддин Бойсунғур, Муҳаммад Жўки, Жон Ўғлон, Муҳаммад Ёрдий, Суюрғатмиш), беш ўғли (Ибодулло, Абдулло, Абдуллатиф, Абдулазиз, Абдураҳмон), беш нафар набираси (Абдуллатиф Мирзонинг ўғиллари: Аҳмад, Абдураззоқ, Маҳмуд, Муҳаммад Боқи, Муҳаммад Жўки) бўлганлигини кўрамиз. Шунингдек, ушбу шажарада Улуғбекнинг беш хотинидан учтасининг номи ҳам келтириб ўтилган: Оға бегим-хоним, Оқ Султонхон Оғо, Ҳусн Нигорхон Оғо. Жадвалга кўра, Улуғбек никоҳида бир қанча хос канизаклар ҳам бўлган экан: Руқия Султон Хотун, Меҳр Султон, Давлат Бахт-Саодат, Давлат Султон, Бахти, Давлат Бахт. Улуғбекнинг қизлари ҳақида шажарада қуйидаги маълумотлар берилган: Ҳабиба Султон (Хонзода-бегим), Туғо Туркон, Робия Султон, Султон Бахт, Оқ Бош-бегим, Қутлуқ Туркон Оғо, Оғо Туғон Шоҳ. Шулардан Робия Султон ўзбек хонларидан Абдулхайрхон никоҳига кирган. Бу никоҳдан Кучкунчихон, ва Суюнчихонлар таваллуд топганлар. Демак, улар ҳам Улуғбекка набира ҳисобланадилар. Хуллас, мазкур тадқиқот Темурийлар шажарасининг бир қисми ҳолида ҳам, алоҳида бир Улуғбек шажараси сифатида ҳам катта қизиқиш уйғотишига ишончимиз комил. Бундан ташқари, Турғун Файзиев томонидан Улуғбек ҳаёти ва ижодини ёритиб берувчи алоҳида рисола ҳам нашрдан чиқарилмоқда.

Филология фанлари номзоди, катта илмий ходим Д. Юсупова Улуғбек даври фан ва маданиятининг аҳволини ўрганиш билан бандлар. Хусусан, у киши XVI аср машҳур тарихчиларидан Хондамирнинг «Хулосат ул-ахбор», «Хабиб ус-сияр», «Маосир ул-мулук» каби асарларини тадқиқ қилиб Улуғбек ижоди, даврига оид муҳим маълумотларни юзага чиқаришга муваффақ бўлдилар. Масалан, Хондамир ўз вақтида Улуғбекнинг юқорида эслатилган «Тарихи арбаъ улус» асаридан фойдаланган экан. Демак, Улуғбекнинг бу тарихий асари ўша даврлардаги кўпчилик тарихнавислар учун бирламчи манба сифатида хизмат қилган. Бу ўз ўрнида «Тарихи арбаъ улус» асарининг манба сифатидаги эътиборини ошириши, шубҳасиздир.

Д. Юсупова олиб бораётган тадқиқотлардан яна бири бу Улуғбек ходимларидан Ғиёсуддин Жамшид Кошийнинг Самарқанддан Кошонга, отасига ёзган мактубини ўзбек тилида нашрга тайёрлашдан иборатдир. Ушбу мактубда Улуғбекка хос бўлган хусусиятлар, унинг устозлари, атрофидаги олимлар расадхонада олиб борилган ишлар, у ерда фойдаланилган асбоб-ускуналарга оид ғоят қимматли маълумотлар мавжуд. Хусусан, Ғиёсуддин Жамшид Коший Улуғбек билимига баҳо бериб қуйидаги мисолни келтиради: «У киши риёзиёт фанининг барча соҳаларини мукаммал эгаллаган ва бу борадаги маҳоратлари шу қадар улуғ эрдиким, кунлардан бир кун отда кетаётиб 818-йил ражаб ойининг 10 ва 15-лари орасидаги (милодий 1415-йил 15—20 сентябрь) душанба куни йил мавсумининг қайси кунига муносиб келишини аниқлашни истаб қолдилар. Шунга кўра отда кетаётиб хаёлий ҳисоб билан Қуёш тақвими (ўша куни) бир даража ва икки даража дақиқа эканини аниқладилар... Инсон бино бўлганидан буён шу кунгача ҳали ҳеч кимса бу қадар аниқ ҳисоблай олмаган эди».

Олима изланишларига доир яна бир йўналиш — Улуғбек даври тарихий асарларидан энг муҳимларини танлаб олиш, уларга тўлиқ тарзда тавсиф бериш билан боғлиқ. Бу ишнинг фойдали томонларидан бири шундаки, ундан Улуғбек ҳаёти ва ижоди, умуман даврини бирламчи манбалар асосида ўрганувчи мутахассислар истифода этиб, асарлар ҳақида керакли маълумотлар олишлари мумкин.

Маълумки, Мирзо Улуғбек шогирди Али Қушчини ўз фарзандидек кўрган, Али Қушчи ҳам устозига доим содиқ қолган. Буюк алломанинг меҳри тушган ана шу зот ҳаёти ва ижодига филология фанлари номзоди, катта илмий ходим Абдусодиқ Ирисовнинг «Али Қушчи» рисоласи бағишланган.

Ўз вақтида Улуғбек шахсига оид бирон-бир алоҳида асар ёзиб қолдирилмаганлигига сабаб, олимларимиз ўнлаб қўлёзма асарларни кўздан кечириб алломага тегишли маълумотларни мисқоллаб йиғишларига ҳам тўғри келди. Шундай маълумотлар қанчалик кўп бўлса, Улуғбек даври ва шахсини ҳаққоний ёритиш имкони ҳам шунчалик кенг бўлиши турган гап. Шу жиҳатдан олганда, ушбу сатрлар муаллифининг Улуғбекнинг амакиси Мироншоҳ Мирзо авлодларидан бўлмиш, Ҳиндистонда ҳукмронлик қилган бобурийлардан Жаҳонгир подшоҳнинг «Тузуки Жаҳонгирий» асарида учратган Улуғбекка тааллуқли қуйидаги маълумотлар янгилик сифатида қизиқиш уйғотса керак, деб ўйлаймиз. Манбада ёзилишича, амир Мунисхон Жаҳонгирга яшма тошидан ишланган ажойиб бир кўза тўҳфа қилади. Ушбу кўза Улуғбек замонида ул зотга атаб тайёрланган, тошнинг ранги «ғоятда оппоқ ва покиза» кўринишда бўлган. Кўза бўғизи бўйлаб «Мирзо Улуғбек Кўрагон» номи ҳамда ҳижрий сана чиройли хат билан ўйиб ёзилган экан. Буюк аждодларидан бирини эслатиб турувчи бундай совғадан Жаҳонгир беҳад мамнун бўлиб, шу кўза оғзига айлана бўйлаб ўзининг ва отаси Акбаршоҳнинг исмларини ҳам ўйиб ёзиб қўйишни буюрган. Афсуски, кўзанинг кейинги тақдири тўғрисида бирон-бир маълумот ҳозирча йўқ.

Хулоса қилиб айтганда, институтимиз ходимлари буюк инсон Мирзо Улуғбек таваллуди тўйига жиддий тайёргарлик кўрганлар. Улуғ зот мероси бундан буён ҳам изчиллик билан ўрганилиб борилишига, у яшаган давр тадқиқи янада пухтароқ қилиб ишланиши зарурлигини олимларимиз яхши тушунадилар.

Азамат ЗИЕ,
ЎзФА Шарқшунослик институти катта илмий ходими, тарих фанлари номзоди.

Қўзибоқар СИНДОРОВ

Ўзбекистон Республикаси халқ депутати, иккинчи жаҳон уруши фахрийси, мамлакат деҳқончилигининг жонкуярларидан бири, Меҳнат Қаҳрамони Қўзибоқар Синдоров оғир касалликдан сўнг 70 ёшида вафот этди.

Қ. Синдоров 1924 йил 7 ноябрда Жиззах вилоятининг Фориш туманидаги Сафарота қишлоғида таваллуд топди. У меҳнат фаолиятини жуда ёшлигидан — далада меҳнат қилишдан бошлади.

1948 йилдан то 1994 йилгача, яъни 46 йил мобайнида Сирдарё туманидаги «Ленинград» жамоа хўжалигини бошқарди. Тадбиркор раис қишлоқ хўжалигини ривожлантиришда янгиликка интилди, илғор тажрибаларни дадиллик билан ишлаб чиқаришга жорий этиши туфайли жамоа хўжалиги обрўси республикадан ташқарига ҳам тарқалди. Айниқса, унинг қишлоқ турмуш маданиятини ошириш, колхозчилар учун обод ва сўлим посёлкалар, истироҳат боғлари, маданий-маиший хизмат бинолари қуриш борасидаги ташаббускорлиги, жонкуярлигини одамлар бир умр эслаб қоладилар.

Қ. Синдоров ўзига хос деҳқончилик мактаби яратган ва кўплаб шогирдларни тарбиялаб вояга етказган фидойи инсон эди. У Ватан ва эл олдидаги ҳалол хизматлари учун юксак мукофотларга сазовор бўлган. Қ. Синдоров Меҳнат Қаҳрамони, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган пахтакор унвонларига эга эди. Кўп марталаб республика Олий ва маҳаллий кенгашлари депутатлигига сайланган эди.

Миришкор деҳқон, моҳир ташкилотчи ва раҳбар, ажойиб инсон Қўзибоқар Синдоровнинг порлоқ хотираси қалбимизда абадий яшайди.

БИР ГУРУҲ ДЎСТЛАРИ.

• Тажриба ва таклиф

ГЕОГРАФИК БИЛИМЛАР МАРКАЗИ

Ҳозирги замон географияси турли-туман маълумотлар асосида чуқур илмий хулосалар чиқарувчи умумлашмалар яратувчи, илмий башорат қилувчи фундаментал фанга айланган.

Бугунги география, асосан, табиий ва маданий ланшафтлар, ҳудудий ишлаб чиқариш ҳамда халқ хўжалиги мажмуаларини ташкил этиш, яъни шаклланиш, жойлашиш ва оқилона бошқариш қонуниятларини ўрганади ва шу орқали жамият тараққиётига муҳим ҳисса қўшади.

Ҳозирги вақтда халқ хўжалигини ривожлантириш, шаҳар, транспорт қурилиши, сув иншоотлари бунёд этиш, янги ерларни ўзлаштириш ишларини чуқур географий ва геоэкологик тадқиқотларсиз амалга ошириш мумкин эмас. Акс ҳолда, Янгиер шаҳар қурилишидаги айрим, Регар алюминий заводининг бунёд этилишидаги, Орол денгизининг қуришидаги, Амударё этагида экологик шароитининг бузилишидаги каби хатоларга йўл қўйиш мумкин. Шунинг учун ҳам республикамизда энг зарур, муҳим географик, геоэкологик тадқиқотларни олиб борадиган, етук географ кадрлар тайёрлайдиган марказ бўлиши ниҳоятда зарур.

Ана шундай географик билимлар марказини ташкил этиш мақсадида Тошкент давлат дорилфунунида (собиқ Ўрта Осиё давлат университети) 1945 йилда география факультети ташкил этилган эди. Факультетда республикадагина эмас, балки собиқ иттифоқда, қисман жаҳонда танилган географ олимлар етишиб чиқиб, фаол меҳнат қилишган. Л. Бабушкин раҳбарлигида агроиқлимшунослик, В. Шульц, О. Щеглова бошчилигида қуруқлик гидрологияси, Ҳ. Ҳасанов бошчилигида география таълими методикаси; география тарихи, З. Акромов раҳбарлигида қишлоқ хўжалиги географияси, М. Қорахонов ҳаракати билан аҳолишунослик ва демография илмий мактаблари яратилди. Айни вақтда факультетда 6 та фан доктори, 30 дан ортиқ фан номзоди, доцентлар ва бошқа кўплаб етук мутахассислар географик тадқиқотлар олиб боряпти, талабаларга ўз билимларини ўргатяпти.

Ҳозир бу ерда географиянинг фундаментал тармоқлари — табиий география, ижтимоий ва иқтисодий география, аҳолишунослик ва социал география, экология, қуруқлик гидрологияси ва сув экологияси, геодезия, хариташунослик, ва аэрокосмик тадқиқот усуллари, география таълими методикаси соҳаларида мунтазам ва самарали илмий тадқиқот ишлари олиб боriляпти.

Факультет республикамиз олий география таълимининг ҳам энг йирик илмий ва методик марказларига айланган, республикамиз табиий ресурсларидан оқилона фойдаланиш, ишлаб чиқариш кучларини ҳудудий ташкил этиш ва энг долзарб ижтимоий география таълимининг байроқдори сифатида фаол педагогик иш олиб бораётган бир вақтда геология факультетига қўшиб юборилди. Маълумки, география ва геология лотинча ге-ер сўзидан бошланса ҳам, аслида бошқа-бошқа фан, тадқиқот соҳалари ҳам бошқа-бошқа.

Қолаверса, илгарилари Москва, Санкт-Петербург, Киев, Новосибирск, Владивосток, Тошкент, Ашгабат, Олмати шаҳарларида мавжуд географик марказлар бирларининг ютуқларидан баҳраманд бўлар, айрим муаммо, масалалар юзасидан ҳамкорликда тадқиқотлар олиб бориларди. Эндиликда республикамиз учун зарур бўлган илмий тадқиқот ишларини ўзимиз бажаришимиз керак. Шуни ҳисобга олиб, Тошкент давлат дорилфунунида мавжуд география марказини кучайтиришимиз, уни чуқур илмли, ғайратли, таълим-тарбия жонкуяри бўлган ватанпарвар мутахассислар билан мустаҳкамлашимиз зарур. Ҳозир факультетда олиб борилаётган илмий йўналишларни ривожлантириш билан бирга Ўзбекистонда ҳали яхши тараққий этмаган соҳалар — тиббий география, ҳарбий география, географик башорат, ўлкашунослик ва туризм, мелиорация географияси, рекреация географияси, географик экология, қурилишнинг географик асослари, сиёсий география ва хорижий мамлакатлар географияси, тижорат географияси каби соҳаларини ҳам тараққий эттириш устида ўйлашимиз керак. Бу — давримизнинг долзарб талабидир.

З. АКРОМОВ,
Ўзбекистонда хизмат кўрсатган фан арбоби, география жамияти президенти, география фанлари доктори, профессор.
А. РАФИҚОВ,
География жамияти вице президенти, география фанлари доктори.
Р. РАҲИМБЕКОВ,
География фанлари доктори, профессор.
О. ОТА-МИРЗАЕВ,
География фанлари доктори, профессор.
А. СОЛИЕВ,
География фанлари доктори, профессор.
Э. МАМЕДОВ,
Геология-минерология фанлари доктори, профессор.

ТАРМОҚ ИШГА ТУШДИ

Нукусдаги мебель ишлаб чиқарувчи ҳиссадорлик корхонасида диванлар учун шоли сомонидан тўшак тайёрлайдиган тармоқ фойдаланишга топширилди. Дастлабки иш куни 100 дона тўшак тикилди. Тармоқни «Ўзбекмебель» давлат ҳиссадорлик бирлашмаси билан тузилган шартномага биноан Германиянинг «А. Н. Майер машиненфабрик» фирмаси ўрнатди.

АКС-САДО

ДОРИ ТОПИЛМАСА ҲАМ МУОМАЛАЛИ БЎЛИШСА ТУЗУК ЭДИ

«Халқ сўзи»да чоп этилган «Дорифурушлар» сарлавҳали мақола менинг дардимни яна янгилади, десам хато бўлмас. Сўнгги пайтларда тез-тез ошқозон касаллиги хуруж қила бошлади. Ноилож дўхтирга бордим. У менга уч хил дори ёзиб берди. Дориларни дорихоналардан топмагач, бозорга бордим. Дорифурушлардан отасининг баҳосига сотиб олган дорини ичиб уйда уч кун даволандим. Фойдаси бўлмади. Сўнг дорини олиб дўхтирга бордим. Дўхтир у дори ошқозон касаллигининг эмас, қон босими касаллигининг дориси эканини айтди ва менга туман марказий касалхонасига учрашишимни тавсия этди. Фашизмга қарши урушнинг III гуруҳ ногирони бўлганим учун имтиёзларим ҳам борлигини таъкидлади.

Туман касалхонасидагилар эса, ҳозир дори йўқ, бу ерда даволансангиз ҳам фойдасиз, деб қабул қилишмади. Қўлимга бешта дорининг рўйхатини бериб изимга қайтаришди. Қўлимдаги қоғоз билан туман марказий дорихонасига бордим. Улар ҳам дори йўқлигини баҳона қилишиб, бозордан олишимни тавсия қилишди. Мен уларга «дори воқеаси»ни айтсам, кулиб-кулиб эшикдан чиқариб юборишди. Бундай беҳурматлигу 10—15 кунлик оғриқ азобидан ғоят ўкиниб дардимни енгиллатиш учун кўчага чиқсам, почтачи қўлимга «Халқ сўзи»ни тутқазди. Газета бизнинг нажоткоримиздай туюлаверди ва хат ёзишга тутиндик. Ахир биз — уруш ногиронларига дори-дармон бепул берилиши керак эмасми? Дори бермагани етмагандай, устига устак беҳурматлик билан дорихонадан ҳайдаб юборгани нимаси?

Мурод БУРИЕВ,
Юсуф ЭЛМУРОДОВ,
уруш қатнашчилари.

Хатирчи тумани Э. Абдиев номли жамоа хўжалиги.

ПОКИСТОН ДАВЛАТ ЭКСПОРТНИ РИВОЖЛАНТИРИШ БЮРОСИ
ПОКИСТОННИНГ ЎЗБЕКИСТОНДАГИ ЭЛЧИХОНАСИ
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ТАШҚИ ИҚТИСОДИЙ АЛОҚАЛАР ВАЗИРЛИГИ

СИЗЛАРНИ ПОКИСТОН МАҲСУЛОТЛАРИ КЎРГАЗМАСИГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Кўргазма 1994 йил 14-20 июнь кунлари Ўзэкспомарказда (собиқ ВДНХ) ўтказилади

Кўргазмада қуйидаги маҳсулотлар билан танишишингиз мумкин:

Саноат моллари, машина асбоблари, цемент ва шакар заводлари, электроника ва электр моллари, автомобиллар ва эҳтиёт қисмлари, пахта, жун, текстиль, полиэстер газмоллари, тайёр кийимлар, пайпоқ маҳсулотлари, сочиқ, чармдан қилинган буюмлар, оёқ кийим, фармацевтика, спорт буюмлари, жарроҳлик ускуналари, косметика, кимёвий озиқалари, тамаки ва сигареталар, гуруч, озиқ-овқат маҳсулотлари, ёғочдан ясалган уй жиҳозлари, халқ амалий санъати усталарининг маҳсулотлари.

Маълумот учун телефонлар: 771442, 771003, 778272

"Бариш - Тижарет"
шўъба ширкати накд пулсиз сўм-купонга қуйидаги хомашёларни харид қилади:
1. Пахта ипликларни N 34 /1,2/ ва 54 / 1,2/.
2.Қўй териларини.
3.Хом безларни.
Маълумот учун:
41-00-72, 41-01-72.

"Маданият" илмий-ишлаб чиқариш савдо-маданий маркази Тошкентдаги омборидан **"УРАЛ"** мотоцикллари, Хитой кўк чойи, чет эл ароқлари, сақичлар ва бошқа халқ истеъмол молларини сотади.
Маълумот учун телефонлар:
45-57-68, 45-85-56, 45-49-52.

Айни шароитда жамғармангизни қаерга қўйишни билмасангиз,
"Титан" пулингизни ўзингиз учун ишлашига имконият яратади.
Ва бунинг учун Сиз фақат биздагина ҳар ойда 30 фоиз қўшимча ҳақ оласиз!
Тошкентдаги телефонларимиз:
77-30-11
Соат 15.00 дан 22.00 гача
24-99-23
Соат 19.00 дан 18.00 гача
29-35-12
Соат 1 9.00 дан 18.00 гача

Тошкент Давлат иқтисодиёт университети раҳбарияти ва иқтисодий назария кафедраси жамоаси кафедра доценти

Рисбек АЛЖОНОВнинг

бевақт вафоти муносабати билан унинг оила аъзолари ва яқинларига ҳамдардлик билдиради.

Ўзбекистон Республикаси Олий суди жамоаси Олий суд судьяси Фарруха Муҳиддиновага падари бузруквори

Фахриддин ака МУҲИДДИНОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур ҳамдардлик изҳор қилади.

● 1994—ХАЛҚАРО ОИЛА ЙИЛИ ●

СЕН БАРИБИР МУҚАДДАССАН...

Қашқадарё вилояти ҳокимлигининг бош мутахассиси Коммуна ИСМОИЛОВА билан суҳбат.

— Ҳар бир мамлакат қудрати, турмуш даражаси унда хотин-қизларга муносабат даражаси билан белгиланади. Аввалом бор, ана шу ҳақда тўхталсангиз.

— Соғлом, зеҳнли болалар фақат соғлом оналардан туғилиши мумкинлигини ҳеч қачон унутмаслигимиз лозим. Модомики, шундай экан, аёлга ғамхўрлик миллатнинг келажагига ғамхўрликдир. Оналик ва болаликни ҳимоя қилиш тўғрисида юртбошимизнинг қатор фармонлари эълон қилиндики, бу фармонларни аёлни эъзозлаш бобида тарихий анъаналаримизнинг давоми деб ўйлайман.

— Оила ва никоҳ қонунини қайтадан кўриб чиқиш вақти келмадимикин?

— Тўғри, ҳозирги шароит ва давр ҳам, оила ва никоҳ қонунини қайтадан кўриб чиқиш вазифасини тақазо этмоқда. Бу қонунга миллий урф-одатларимиз, турмуш тарзимиздан келиб чиққан ҳолда ёндошиш лозим. Қонун аёллар манфаатини тўлиқ ҳимоя қилишга кафолат бера олиши керак. Бизга келаётган шикоятларнинг ярмидан кўпроғи ажралган оилаларнинг муаммоларидан ташкил топган.

— Оилаларни ажралишга мажбур қиладиган иллатларнинг сабаби нимада, деб ўйлайсиз?

— Бунинг иллатлари аввало оиладаги маънавий муҳитнинг бузилиши натижасида содир бўлаётган жанжаллар, ўзаро келишмовчиликлар бўлса, иккинчи томондан эса, ҳаётга тайёр бўлмаган ўқувсиз қиз болани турмушга чиқариш каби хатоларда деб ўйлайман.

Шуни ҳам айтишим керакки, баъзан, ЗАГС тизими ортиқча эмасмикин, бизда никоҳ қилинади-ку, деган саволга дуч келамиз. Бу калтафаҳмликнинг ўзгинаси, деб ўйлайман. Чунки никоҳда йигитнинг ҳам, қизнинг ҳам ёши инобатга олинмайди. Ҳали турмушнинг залворли зарбаларига рўбарў бўлмаган ёшларнинг қандай оила бошқариши ҳаммамизга аён.

Бунинг олдини олиш учун, эса ёшларимиз ўртасида тарбиявий ишларни олиб бораяпмиз. Уларга касб-ҳунар ўргатишда кўмаклашмоқдамиз. Айни пайтда шаҳар ва туманларда 36 та бошланғич хотин-қизлар кенгаши мавжуд. Яна бир гап. Оилаларнинг мустаҳкам бўлишида маҳалланинг, хусусан, оқсоқолларнинг роли жуда катта. Улар кўмагида маҳаллада оила масъулияти ҳақида суҳбатлар ўтказаяпмиз.

— «Аёлнинг ўрни уйда», «Аёлнинг вазифаси — фарзанд тарбиялашдир» каби фикрларга муносабатингиз?

— Вилоятимизда уч юз мингдан зиёд хотин-қиз ишлаб чиқаришнинг турли соҳаларида меҳнат қилади. Яқинда вилоят ҳокимлиги қошида Амир Темур номидаги жамғарма тузилди. Жамғарманинг асосий вазифаларидан бири ишга яроқли хотин-қизларимизни иш билан таъминлаш мақсадида, бичиш-тикиш цехлари ташкил қилишга кўмаклашишдир. Куни кеча 10 та тикув машинаси сотиб олдик. Аёлларимизни иш билан таъминлашда, қизларимизга чеварлик касбига меҳр қўйиб, бир-биридан жозибали кийимлар бунёдга келишида жамғарма катта ишлар қилади, албатта. Табиийки, оила эҳтиёжларини қоплаш учун аёллар меҳнатидан воз кеча олмаймиз.

— Оила қуриш ниятида турган ёшларга қандай ниятларингиз бор?

— Бувимнинг айтиб берган ривоятлари ҳеч ёдимдан чиқмайди. Эмишки, даставвал битта одам яратилган экан. Йиллар, асрлар ўтиши билан дунёдаги ўша ягона одамнинг куч-қуввати, салоҳияти ила руҳий иқтидори бениҳоя юксалиб бораверибди. Ва бу ҳолдан самовий кучлар таҳликага тушиб, одамни иккига бўлиб ташлашга қарор қилишибди. Шундай қилиб, рўйи-заминда эркак ила аёл пайдо бўлибди. Худди ўша сониядан бошлаб ҳар бир киши ўз ярмини излаб юрар экан. Ўзининг ярмини топганлар бахтли, топмаганлар қайғули яшар эканлар. Менинг ниятим шуки, ёшларимиз ўз ярмиларини топа олсинлар. Оилаларнинг мустаҳкамлиги давлатимиз баркамоллиги гаровидир.

Фурқат САНАЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Дўстлар суҳбати олтиндан қиммат.

Т. ҲАМРОҚУЛ олган сурат.

ЖОНИ ҚИРҚТА БЎЛСА БОРДИР, АММО ЮРАГИ БИТТА-КУ!

Кейинги вақтларда боласидан воз кечган айрим о н а л а р, ҳулқи бузуқ аёллар ҳақида меъёридан ортиқроқ гапирилаётгандек.

Наҳотки, шундай бўлса!? Атрофимдаги хотин-халажни кузатаман, суҳбатга чорлайман. Шунда кўнглимдаги туман тарқалиб, бутун олам ёришиб кетгандек бўлади — уларга айб қўёлмайман. Ҳаммаси бирдек елиб-югуриб рўзғор бутлайди. Ва беихтиёр уларни мақтагим, баландроқ кўтаргим келади. Токи аёллар дунёни, гўзалликни ёрқинроқ кўрсинлар, яхшироқ идрок этсинлар.

Мен онанинг боласидан нафратланишига, фақат ўз ҳаловатинигина ўйлаб яшайдиган бирон бир аёлнинг борлигига ишонмайман. «Туғруқхонаю етимхоналарга фарзандларини қолдириб кетаётган аёллар-чи», дерсиз. Уларга раҳмим келади. Чунки улар бу қадамни ўз юраги, ихтиёри билан эмас, қалбидаги кимгадир қаратилган аёвсиз аламнинг қистови билан қўйяётганликлари, шубҳасиз. Негаки, калтак зарбини татимаган кишининг бировга қўл кўтаролмаслиги табиий. Зотан, аёлни аёвсизликдан асрамоқ керак. У ҳам тирик жон, хато қилишга ҳаққи. Лекин аёл қилган гуноҳи учун ҳаммадан ҳам кўпроқ ҳақ тўлайди: чеккан азиятлари, қилган пушаймонларига тилсиз тунлару бесамар кунларгина гувоҳлик бериши мумкин.

Аёлнинг қирқта жони бор, дейишади, эҳтимол, жони қирқта бордир, лекин унинг ҳам юраги битта. Шу боисдан ҳам гуноҳга юз тутган аёллар ҳар тун, кун, лаҳза ўзини ўзи тергов қилади, жазолайди.

Аёллар яхшиликка, меҳрга шунчалар ташнаки, баъзан ёлғондакам бўлса-да, икки оғиз ширин сўз эшитсам, дейдилар.

Яқинда бир дугонам туғилган кунида ўзига ўзи гул харид қилганлиги ҳақида гапириб қолди. У гулни, гул кўтариб юришни шунчалар соғинибдики, охири ноқулай бўлса-да, ўзига ўзи «гул совға қилишга» қарор қилибди. Унинг сўзларини эшитиб ўйланасан: Ҳозир гулга ташна аёллар озмунчами!

Халқимизда «Алдагани — бола яхши», деган нақл бор. Тўғри, болалар жодугар кампиру қирқ бошли илонларнинг борлигига осонгина ишонишади, уларни мағлуб қила оладиган баҳодирларнинг ақлга сиғмайдиган жасоратларига ҳам қилча шубҳа қилмайдилар. Аммо тўполончи болаларга: «сен яхши боласан», «сен оппоқ қизсан-ку», деб кўринг-чи, улар бу гапларнинг жўрттага айтилаётганини дарров сезадилар ва писанд ҳам қилмайдилар.

Аёл-чи, уни забт этиш учун катта-катта ёлғонларни кашф қилиш шарт эмас. Улар жуда содда ёлғонларга ҳам осонгина ишонадилар. «Бунча яхшисиз?» ёки «бунча чиройлисиз», деб қўйсангиз бас, унинг руҳида ҳам, вужудида ҳам фавқулодда куч пайдо бўлиб, дунёнинг жамики неъматларини пойингизга армуғон этишлари муқаррар. Шунда бир оғиз ширин сўзингиз ўн баробар бўлиб ўзингизга қайтади. Шунинг учун ҳам мен: «алдагани боладан ҳам, аёл яхши» дегим келади. Фақат алдовларингиз яхшиликка йўғрилган бўлса...

Бир афсона бор: унда айтилишича, Она қуш ҳалокат ёқасида қолади. Тепаликка жойлашган уясининг тубсиз жарга қулаш хавфини сезган Она қуш саросимага тушади ва болаларини бирин-кетин тишида тишлаб хатарсиз жойга олиб ўтмоқчи бўлади.

Биринчи боласи билан жар устидан учиб ўтаётганларида онасининг меҳрибонлигидан азбаройи тўлқинланган полопон айтади:

— Онажон, Раҳмат Сизга! Мабодо, бир кун келиб сизнинг бошингизга ҳам шундай кулфат тушса, мен ҳам сизни тишимда тишлаб ҳалокатдан қутқараман.

Бироқ ҳарчанд ҳаракат қилмасин, жар ўртасига келганда Она қуш ҳолдан тояди ва полопони жарга қулаб кетади. Тақдирнинг ҳукмига бўйсунмасликдан бўлак илож йўқ. Она қуш изтиробини ичига ютиб, иккинчи полопони билан жар устидан учиб борар экан, ул қушча ҳам ҳаяжон билан дейди:

— Онажон, яхшилигингизни албатта қайтараман. Катта бўлсам сизнинг бошингизга оғир кун тушганда мен ҳам сизни худди шундай авайлаб-асраб қоламан.

Она қуш қанча куч сарфламасин, бу гал ҳам фожиа юз беради. Жар оғзига етай деганда, ўртанчаси ҳам нобуд бўлади.

Начора, бу ҳам тақдирнинг ёзмиши... Чидаш керак. Она қуш бор кучини тўплаб, учинчи — энг кенжа полопонини қутқаришга киришади. У қушча ҳам ишонч билан онасига мурожаат қилади:

— Онажон, мен ҳам сиздек жасур ва меҳрибон бўламан. Болаларим ҳалокат ёқасига келиб қолсалар, уларни сиз каби тишимда тишлаб, беҳатар манзилга элтиб қўяман!

Водариғ, кичкинтойнинг бу сўзларини эшитган Она қуш вужудида фавқулодда куч пайдо бўлади ва улар жарни бир зарб билан кесиб ўтиб, беҳатар манзилга ошиён қурадилар. Уларни омон сақлаб қололган нарса қушчанинг покиза нияти эди. У фидойи бир жон, она бўлишдек улуғ мақсадни кўзлагани учун ҳам Она қуш вужудида бетимсол бир куч пайдо бўлди. Демакки, авлодлар давомийлигини асраб қолиш табиатдаги жамики тирик мавжудотга хос бўлган муқаддас бурч ва абадий меросдир.

Бу бир афсона. Ҳаётда ундан-да ҳайратланарли воқеалар кўп содир бўлади. Фақат биз уларни ҳар доим пайқамаймиз.

Ўтган йили биз билан қўшни маҳаллада яшовчи тенгдошимиз Люся Кимнинг уйида ёнғин рўй берди. Унинг беш ёшли ўғилчасини қидириб даҳшат билан гуриллаб ёнаётган уй ичида неча бор айланганлиги ёлғиз яратганнинг ўзигагина аён. Она вужудининг 99 фоизи ёнғиндан жароҳатланди, лекин шунда ҳам у ҳаётининг сўнггигача инграб ётган ўғилчасининг тепасида тик туриб, шифокорларга: «Боламни асраб қолинглар!» дея ёлворган. Люсянинг уринишлари, илтижолари бекор кетмади, норасида гўдак омон қолди, лекин онасиз...

Шу воқеа эсимга тушса, қанчадан-қанча тирик маъбудалар биз билан ҳам ёнма-ён яшаётганлигини ҳис қиламан.

Бу билан, аёлларни фаришта, деб бўлмайди, лекин уларнинг орасида фаришталилари ниҳоятда кўплигини тан олмоқ керак. Шунинг учун аёл деган муқаддас номга тош отишларини, ёмон хотинлар ҳақида жар солишларини истамайман. Мен ёмонларни лаънатлашга кетган вақтни, кучни ёнгинамизда яшаётган яхшиларни олқишлашга, улар ҳақда қайғуришга сарфлашимиз керак, деб ўйлайман. Шунинг учун ҳам аёлни мақтагим, унинг номини баландроқ кўтаргим келади.

Замира ЭГАМБЕРДИЕВА.

КОРХОНАЛАР ВА ТАДБИРКОРЛАР ДИҚҚАТИГА!

«ЭЛ» ИННОВАЦИЯ ФИРМАСИ»
АКЦИОНЕРЛИК ЖАМИЯТИ

йилига 80—150 тонна карбид кальций ишлаб чиқарувчи электротермик ихчам ускуналарни

ТАВСИЯ ЭТАДИ

Ихчам ускуна буюртмачининг номинал қуввати 1000 ампердан кам бўлмаган ВДУ, ТДФ ва ТДФЖ маркали трансформатор асосида тайёрланади.

1 кг. карбид кальций ишлаб чиқариш учун: 1,2 кг оҳак, 0,55 кг кокс, 4,5 кв. т. электрқуввати сарфланади.

Шартнома тузиш учун буюртмачи томонидан 5 кг. миқдорда оҳак намунаси тақдим этилиши керак.

МАНЗИЛИМИЗ:

703004 Ўзбекистон Республикаси, Самарқанд шаҳри, У. Юсупов кўчаси, 2-уй, телефон: (366-2) 37-23-77.

"Ўзмаҳсусэнергогаз" республика ихтисослаштирилган бошқармаси табиий газни қазиб олиш, қайта ишлаш, ташиш ва саноат корхоналарида фойдаланиши самарадорлигини оширадиган муҳандислик ишлари мажмуини бажаради.

Бошқарма ўзи бажарадиган ишларнинг юқори сифатли, ишончли бўлишини ва мақбул нархларини кафолатлайди.

Бизнинг мутахассисларимиз қисқа муддатларда қуйидагиларни таъминлайдилар:

-қозонхоналарнинг асосий ва ёрдамчи уксуналари самарасини ошириш, шунингдек, таъмирлаш ва уларни ишга тушириш учун созлаш;

-газ тармоқларининг магистрал ва тақсимловчи электрокимёвий ҳимоя воситаларини созлаш ва улардан фойдаланиш;

-назорат-ўлчов асбоблари тизимини, турли технологик ускуналарни автоматлаштириш воситаларини таъмирлаш ва созлаш;

-копрессор станциялари, бурғилаш қурилмалари ва саноат корхоналарида юқори вольтли (110 кв. гача) ва паст вольтли электр ускуналарини синаш ва созлаш;

-пайвандланган уланмаларни, қуймалар ва металларни гамма-ренгенографик ва ультратовуш орқали назорат қилиш ва қалинлигини ўлчаш;

-металлга сертификат маълумотларни тиклаш, металларни металлографик таҳлил этиш;

-меҳнатнинг санитария-техник шароитларини паспортлаштириш, ҳавога чиқариладиган зарарли чиқиндиларни руйхатга олиш.

Биз аминмизки ***"Ўзмаҳсусэнергогаз"*** бошқармаси Сизнинг шеригингиз бўлиб қолади ва бизнинг ҳамкорлигимиз сермаҳсул ва ўзаро фойдали бўлади. Сиз учун иқтисодий наф таъминланган.

Бизнинг манзилгоҳ:

700007, Тошкент шаҳри, Х. Абдуллаев тор кўчаси, 32-А уй.
***"Ўзмахсусэнергогаз"** ихтисослаштирилган бошқарма.*

Телефонлар:

67-87-31, 67-87-32, 67-88-75.

"Ўзбексуғурта-Хауден-Лиху"

Ўзбек-Британия ҳиссадорлик суғурта жамияти суғуртага бўлган барча эҳтиёжларингизни қондиришда сиз учун энг манфаатли даражада хизмат кўрсатишни таклиф этади.

Жамиятимиз миллий ва алмаштириладиган валюталарда суғуртанинг барча ихтиёрий турларини жаҳон андозалари бўйича амалга оширади.

Биз Лондондаги (Буюк Британия) ***"Александр Хауден қайта суғурта Брокер Лимитед"*** ва АҚШдаги ***"Александр энд Александр"*** компаниялари билан ҳамкорликда ишлаймиз.

Маълумот учун телефонларимиз:

Тошкентда: *3712-76-91-28, 76-97-75.*
факс: *3712-76-99-87.*
Лондонда: *071-623-5500*
факс: *071-621-1511.*

UZBEKSUGURTA-HOWDEN-LIHOU
TASHKENT

FOR ALL YOUR BUSINESS & DOMESTIK INSURANCE NEEDS IN CENTRAL ASIA

AVIATION-FREIGHT-GENERAL & NON MARINE

CONTACT

TASHKENT TEL: 3712-76-91-28, FAX: 3712-76-99-87
LONDON 071-623-5500, FAX: 071-621-5111

In conjunction with Alexander Howden Reinsurance Brokers Limited London UK, Alexander & Alexander USA.

ХАЛҚ СЎЗИ
●
НАРОДНОЕ СЛОВО

خلق سوزی

● ТЕЛЕФОНЛАР:
маълумот учун 33-07-48;
эълонлар бўлими 32-09-25.
Индекс: 64608.

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раёсати ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси.

Бош муҳаррир: Анвар ЖЎРАБОЕВ

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:
Абдунаби БОЙҚЎЗИЕВ, Эсирган БОЛИЕВ (масъул котиб, «Халқ сўзи»), Эркин ВОҲИДОВ, Миракмал МИРАЛИМОВ, Салоҳиддин МУҲИДДИНОВ (бош муҳаррир ўринбосари, «Халқ сўзи»), Лев ПАК (бош муҳаррир ўринбосари, «Народное слово»), Людмила ПОРФИРЬЕВА, Қулаҳмад РИЗАЕВ, Александр ТЮРИКОВ (масъул котиб, «Народное слово»), Шавкат ЯҲЁЕВ, Пиримқул ҚОДИРОВ, Муҳаммаджон ҚОРАБОЕВ, Саидаҳрор ҒУЛОМОВ.

● МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 19-уй.

Навбатчи муҳаррир — А. Йўлдошев, навбатчи — М. Холматова.

Рўйхатдан ўтиш тартиб № 0001. Буюртма Г — 1004. 80332 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А — 2.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй. 1 2 3 4 5 6 Босишга топшириш вақти — 21.00. Босишга топширилди 21.15.